

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniae Agrippinae, 1712

Dubium I. Quid Ordo, quotuplex, & quæ ejus materia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42433

CAPUT II.

De Sacramento Ordinis.

DUBIUM I.

Quid Ordo, quotuplex, & qua ejus materia.

Resp. I. Ordo est Sacramentum, quo tra-
 ditur potestas circa Eucharistiam rite ad-
 ministrandam. Ordines univrsim sunt septē,
 Ostiariatus, Lectoratus, Exorcistatus, Acoly-
 thatus, Subdiaconatus, Diaconatus & Sacer-
 dotium: Quod rursus est duplex, Minus & Ma-
 jus, sive Episcopatus: Unde quidam octo nu-
 merant. Prima verò tonsura non est Ordo, nisi
 latè, sed tantum dispositio ad Ordines, per
 quam quis fit Clericus & capax beneficii Ec-
 clesiastici ac privilegiorum Clericalium. Ex his
 tres posteriores dicuntur Majores sive sacri,
 ob annexum votum solenne castitatis, (est
 ordinatus per gravem metum vel nimium blan-
 ditium & importunitate parentum probabili-
 ter eo non teneatur, nisi spontè ratificaverit,
Suar. d. 29. Azor. Fill. t. 10. cap. 4. q. 3. Kon. num. 150.
Bon. de mat. q. 3 p. 9.) Reliqui Minores, quot
 cum Vasq. alii Sacramentum esse negant, alii
 cum Bellarm. Kon. Fill. &c. communius & pro-
 babilius affirmant: Et quidem unum, vel per-
 fectione ac fine, vel unitate attributionis. *v.*
Fill. tr. 9. c. 1. Bon. d. 8. q. 1.

Resp. II. Materia remota Ordinum, est ali-
 quod instrumentum, traditum ordinandis in
 signum potestatis spiritualis. Proxima, est
 ejusdem traditio & acceptio: Cujus contactum

phy.

physicum & immediatum, et si non esse essen-
 tialem aliqui probabiliter doceant cum Sa,
 Henr. Reg. Lay. Dia. p. 3. t. 4. R. 185. & aliis, quos
 citat; contrarium tamen communius est ac-
 curius, ut alterâ saltem manu tangatur; imò ex
 præcepto, ad scrupulum vitandum, utraq̃ue
 manu, & quidem omnia, v.g. calix cum pate
 na, hæc cum hostia, ut docet, *Fill.* idque simul
 cum prolatione verborum Episcopi. v. Lay. l.
 5. t. 9. c. 5. Bon. d. 3. q. 1. pu. 3. Dia p. 8. t. 1. R.
 40. & 42.

Resp. III. Officiarius ordinatur traditione
 clavium Ecclesiæ; Lector, libri lectionum; Ex-
 orcista, libri exorcismorum; Acolythus, am-
 pullarum vacuarum, vel saltem unius, & can-
 delabri cum cereo extincto, quia ejus est præ-
 parare lumen; vinum & aquam ad Missam;
 Subdiaconus, traditione calicis vacui, cum va-
 cua patena superposita, quia illius est hæc ad-
 Missam præparare; Diaconus, impositione
 manûs, & traditione libri Evangeliorum, quia
 ejus est catechizare, cantare Evangelium, &
 cum facultate Parochi prædicare, baptizare,
 Eucharistiam dare, v. *suprà*; Sacerdos, traditio-
 ne calicis cum vino, & patenæ cum pane, ad-
 ditâ formâ, quâ datur potestas sacrificandi,
 deinde impositione manûs, additâ aliâ formâ,
 quâ datur potestas remittendi aliis peccata.
Vid. Fill. t. 9. c. 2. Reg. Bon. Dia. p. 3. t. 4. R. 186. 187.
 & 188. & p. 8. l. c. *Ex dictis resolves:*

I. Potest Episcopus extra diœcesin suis sub-
 ditis conferre primam tonsuram, quia non est
 Ordo. Bon. & alii 4. cum Dian. p. 4. t. 4. R. 143.
 contra Barb. Sanch. &c.

II. Quando dubium occurrit, an Ordo fit
 Ssss 2 verè

verè collatus, v. g. quia materia fuit dubia,
 iterari potest & debet sub conditione: Quan-
 do verò sunt rationes utrimque probabiles
 pro nullitate & validitate, ait *Dia. p. 5. t. 3. R. 47.*
 ex *Gran.* posse iterari sub conditione, imò de-
 bere, si fit Episcopalis vel sacerdotalis; v. g. si
 Sacerdos vel Episcopus non tetigisset vasa
 sacra, aut illud instrumentum, in cuius por-
 rectione imprimatur character. Excipit tamen
 Sacerdotem, qui immediatè tetigit patenam,
 sed non hostiam. Eum verò, qui non tetigit
 calicem & patenam, dum forma profereba-
 rur, sed paulò pòst, posse quidem ad maiorem
 animi sui quietem sub conditione iterum or-
 dinari, non tamen esse necessarium, docet
Lug. R. mor. l. 1. d. 33. Rectè autem notat *Dia. l.*
c. etiam si quis timeat, ne invalidè ordinatus sit,
 aut non recordetur se tetigisse sacra vasa, aut
 non tetigisse imaginetur, non illico iteran-
 dum esse Ordinem, cum sola oblivio vel eti-
 am timor non sufficiat ad prudens ac ratio-
 nabile dubium vel probabilitatem.

Resp. IV. Episcopus non potest ordinare
 nisi subditos, vel ratione originis (si scilicet in
 eius dicecesi sint nati,) vel ratione domicilii,
 voluntate isthic perpetuè habitandi, vel ra-
 tione beneficii in sua dicecesi existentis, *Dia. p.*
8. t. 2. R. 8. Lay. Præp. & c. comm. Quocumque au-
 tem horum modorum sint subditi, licitè eor-
 um ordinat, ut habetur in *c. Cum nullus, de temp. or-*
din. in 6. & ex communi, Henr. Less. l. 2. c. 34. d.
19. Unde resolves,

I. Qui in una dicecesi est natus, in altera ha-
 bet domicilium, in tertia beneficium, à quo-
 vis trium istorum Episcoporum potest Ordini-

nes vel demissorias accipere, *Præp. q. 1. d. 14.* 20
Lay. c. 9. Dia. R. 8. & 9. ubi cum Aversa & aliis 3. 20
 contra *Barbos.* dicit, etsi ab uno eorum accepe- 20
 rit Ordinem unum, posse alterum ab alio ac- 20
 cipere. 20

II. Potest quis ordinari òt originarius, ubi 20
 ipse vel pater ejus est natus, *Barbos. Zerola, A.* 20
Aversa, & alii 9. cum Dia. R. 12. Non tamen pot 20
 est ordinari ab Episcopo, in cujus diocesi na- 20
 tus est fortuito, v. g. quia mater ibi itineris vel 20
 negotiorum causâ degebat, quia non contra- 20
 hit ibi civilitatem originis, sed ubi parentes 20
 domicilium habent, ibi enim natus esse cen- 20
 setur, *Sanch. & alii 8. cum Dia. R. 11. contra* 20
Hurtad. 20

III. Qui in diversis Episcopatibus habet 20
 duo domicilia, in quibus æqualiter (etsi non 20
 mathematicè) habitat, potest ab utriuslibet 20
 loci Episcopo ordinari, quia utrique est subdi- 20
 tus ratione domicilii, *Præp. l. c. Sanch. Avers. & c.* 20
 cum *Dia. R. 14.* ejus tamen filius ab illo tan- 20
 tum, in cujus diocesi natus est: quòd si fortui 20
 tò extra utriusque diocesi fit natus, ab utro- 20
 vis potest ordinari, quia uterque censetur ejus 20
 Episcopus originis, cum non sit potior ratio 20
 de uno, quàm alio, *Præp. Dia. l. c.* Natus autem 20
 ex fornicatione, matris potiùs, quàm patris 20
 domicilium sequitur, *Præp. Dian. R. 18.* 20

IV. Qui plura habet in diversis diocesi- 20
 bus beneficia, potest à quolibet illorum Episcopo- 20
 rum ordinari, *Garc. Præp. l. c. Dia. R. 25.* 20

V. Studiofi, qui in universitate habitant (eti- 20
 am ultra decennium) animo redeundi in pa- 20
 triam, non contrahunt ibi domicilium, atque 20
 adeo ab ejus loci Episcopo ordinari non pos- 20
 sunt: 20

»sunt: Imò si istic ducant uxorem, nec filii eo-
 »rum, sicut enim is non dicitur Episcopus do-
 »micili respectu patris, ita nec Episcopus ori-
 »ginis respectu prolis, quæ nata fingitur in do-
 »micilio patris, *Dia. R. 15. & 17.*

A D D E N D A.

2123. **Q**uest. 314. *Quinam hic sint hereticorum erro-
 res & quæ doctrina Scripturæ ac Concilio-
 rum R. §. 1. Præcipuus error est Lutheri, Illyrici,
 Kemniti, & aliorum, qui negant Ordinem esse
 Sacramentum; uti refert Bellarm. tom. 3. con-
 trov. De Sacram. Ordinis c. 1. sed Ordinem esse
 verè & propriè Sacramentum à Christo insti-
 tutum, de fide est ex *Trid.* uti referam n. 2129.
 ac clarè colligitur ex scripturis ad *Ephes. 4. v. 11.*
 & 1. ad *Timoth. 1. v. 6.* aliisque locis apud *Bel-
 larm. c. 2.* qui sequentibus capitibus id ipsum fu-
 sè probat ex traditione Ss. PP. & ratione ipsa:
 breviter *Aversa De Ordine q. 1. f. 1.**

2124. §. 2. Ordinationem Ministrorum Ecclesie
 spectare ad laicos vel ad magistratus politicos
 docuerunt *Vicleff, Huss, Luth Calv* aliique secta-
 rii, uti refert *Bellarm. tom. 2 l. 1. De Clericis c. 2.*
 qui c. 3 & sequentibus, ac post eum *Aversa q. 3.
 f. 1.* evidenter ostendunt id à Christo commis-
 sum esse Apostolis, Episcopis aliisque auctori-
 tatem spiritualem habentibus in Ecclesia. Quod
 autem alii dixerunt, etiam mulierem esse capa-
 cem Ordinum, videri potest confutatum apud
Dicastillo De Ordine dub. 19.

2125. §. 3. In hoc Sacramento carpunt præcipuè
 hæretici, quòd pro sacris Ordinibus requira-
 mus coelibatum, sed *Bellarm. supra De Clericis*

c. 18. & 19. ostendit cœlibatum illum antiquus & jure Apostolico meritò annexum esse sacerdotibus : similiter obligationem continentiam esse antiquissimam, ostendit *Aversa* q. 4. s. 5. ab ipsis usque adeo Apostolis : convenientiam autem exponit s. 6.

§. 4. Duo præterea in hoc Sacramento arguunt hæretici, nempe unctionem & tonsuram; sed unctionem esse antiquissimam ceremoniam Ecclesiæ Christi, ostendit *Bellarmin.* tom. 3. De sacram. Ordinis. c. 12. Tonsuram autem esse pariter antiquissimam & in Ecclesia semper usurpatam, ostendit tom. 2. l. 2. de Monachis c. 40. 2126.

§. 5. Fuit etiam error aliorum, qui dixerunt simplices Sacerdotes posse idem, quod possunt Episcopi, nec hos esse illis superiores: sed oppositum est de fide ex *Trid.* uti referam n. 2129. potestque veritas catholica videri latè probata à *Bellarmin.* tom. 2. l. 1. De Clericis c. 14. & 15. E contra tamen audiendi etiam non sunt alii, qui plùs æquo tribuunt dignitati episcopali, & putant dedecere Episcopum, ut aliquando hostiam à simplici Sacerdote consecratam sumat, hos enim rectè arguit *S. Hieron.* & post eum *Rayn.* in *Heter.* tom. 16. s. 1. pu. 13. n. 10. 2127.

§. 6. Florentinum post sessionem ult. in Decreto *Eug. IV.* ad Armenos de hoc Sacramento ita docet. Sextum est Ordinis, cujus materia est illud, per cujus traditionem confertur Ordo, sicut presbyteratus traditur per calicem cum vino & patenam cum pane porrectionem: Diaconatus verò per libri Evangeliorum dationem: subdiaconatus verò per calicem vacuam cum patena vacua supposita traditionem: & similiter de aliis per rerum ad ministeria sua pertinentium assignationem. 2128.

signationem, Forma sacerdotii talis est, Accipe potestatem offerendi sacrificium &c.

2129. §. 7. Trid. sess. 23. doctrinam catholicam de Sacramento Ordinis proponit per hos 8. Canones. 1. Si quis dixerit non esse in novo testamento sacerdotium visibile & externum, vel non esse potestatem aliquam consecrandi & offerendi verum Corpus & Sanguinem Domini, & peccata remittendi & retinendi, sed officium tantum & nudum ministerium predicandi Evangelium, vel eos, qui non predicant, prorsus non esse Sacerdotes, anathema sit. 2. Si quis dixerit præter sacerdotium non esse in Ecclesia catholica alios Ordines & majores & minores, per quos velut per gradus quosdam in sacerdotium tendatur, anathema sit. 3. Si quis dixerit Ordinem sive sacram Ordinationem non esse verè & propriè Sacramentum à Christo Domino institutum, vel esse figmentum quoddam humanum excogitatum à viris rerum ecclesiasticarum imperitis, aut esse tantum ritum quendam eligendi Ministros verbi Dei & Sacramentorum, anathema sit. 4. Si quis dixerit per sacram Ordinationem non dari Spiritum sanctum, ac proinde frustra Episcopos dicere, Accipe Spiritum sanctum, aut per eam non imprimi characterem, vel eum, qui Sacerdos semel fuit, laicum rursus fieri posse, anathema sit. 5. Si quis dixerit sacram unctionem, quæ Ecclesia in sancta Ordinatione utitur, non tantum non requiri sed contemnendam & perniciosam esse, similiter & alias Ordinis ceremonias, anathema sit. 6. Si quis dixerit in Ecclesia catholica non esse Hierarchiam divinam ordinatione institutam, quæ constat ex Episcopis, presbyteris, & Ministris, anathema sit. 7. Si quis dixerit Episcopos non esse presbyteris superiores, vel non habere potestatem confirmandi & ordinandi, vel eam, quam habent, illis esse cum presbyteris communem,

vel

Ordines ab illis collatos sine populi vel potestatis secularis consensu aut vocatione irritos esse, aut eos, qui nec ab ecclesiastica & canonica potestate rite ordinati nec missi sunt sed aliunde veniunt, legitimos esse verbi & Sacramentorum Ministros, anathema sit. 8. Si quis dixerit Episcopos, qui auctoritate Romani Pontificis assumuntur, non esse legitimos & veros Episcopos sed fragmentum humanum, anathema sit. Atque ex jam dictis supponendum est cum Theologis & Aver-
sa hic q. 2. l. 1. contra multos canonistas ad valorem Ordinis requiri materiam & formam nec posse solo verbo conferri à Papa dicente v. g. *Esto Sacerdos.*

§. 8. Adhuc notanda sunt seqq. 1. Materia 2130.
remota hujus Sacramenti sunt instrumenta, quæ traduntur; proxima est eorum traditio, vel in quibusdam Ordinibus, materia remota sunt manus Episcopi, proxima est illarum manuum impositio. 2. Multiplices ab initio Ecclesie fuerunt manuum impositiones, uti retuli l. 6. p. 1. nu. 381. quod advertendum est pro explicandis variis Canonibus Conciliorum & dictis Ss. PP. 3. In Ordinatione presbyteri apud Latinos est duplex manuum impositio: De prima, quæ fit ad Tractum ante Evangelium, sic habet Pontificale Romanum: Pontifex imponit simul utramque manum super caput cujuslibet ordinandi successivè, nihil dicens: idemque faciunt post eum omnes Sacerdotes, qui adsunt. De secunda, quæ fit post Communionem, sic habet: Pontifex cum mitra sedens super faldistorium ante medium Altaris imponit ambas manus super capita singulorum coram eo genuflectentium, dicens: Accipe Spiritum sanctum, quorum remiseras peccata &c. 4. Forma hujus Sacramenti sunt verba, quibus significatur tradi-

§§§§ §

tio

rio potestatis respondens Ordini, qui confer-
tur, uti patet ex jam dictis.

Objicies Florentinum non assignat manuum
impositionem pro materia ullius Ordinis apud
Latinos, ergo perperam hoc asseritur. R. n.
conseq. Mens *Florentini* non fuit tradere mate-
rias & formas adæquatas omnium Sacramen-
torum, nam certum videtur, quod secunda ma-
nuum impositio & forma illi respondens sit de
essentia Presbyterii apud Latinos, uti commu-
nissimè Auctores cum *Dicast.* hic n. 145. Item ad
materiam partialem Diaconatus communiter
requirunt authores etiam impositionem ma-
nus Episcopi, & tamen de his non meminit *Flo-
rent.* uti nec de benedictione chrismatum confir-
mandorum, quæ tamen secundum dicta l. 6. p.
1. n. 374. requiritur ad valorem. Item non me-
minit de intentione Ministri nec de consensu
suscipientis Sacramentum, quæ etiam secun-
dum ibidem dicta n. 54. & 166. requiruntur ad
valorem sacramentorum. Itaque secundum
Lugo de Sacram. d. 9. n. 121. & *Dicast.* hic n. 191.
Florent. tantum voluit dare exempla in uno-
quoque Sacramento; vel potius secundum *Bel-
larm.* De Ordine c. 9. voluit ea tantum tradere,
quæ Armeni poterant ignorare, aut in quibus
fortè errabant, de manuum autem impositio-
ne non dubitabant, sed fortè de eo, an apud
Latinos opus esset omnibus istis aliis materiis.
Addit *Amic.* De Sacram. d. 2. nu. 66. ideo potius
assignasse aliquas alias materias quàm imposi-
tionem manuum, quia illæ aliæ materiæ erant
expressius & clariùs significantes potestatem,
quæ traditur, è contrà impositio manuum est
materia magis indifferens & communis pluri-
bus Sacramentis.

Q. 315. Cum unica sit Ecclesia, quæ habere de- 2131.
bet ubique eadem Sacramenta, quomodo fiat, quòd Ec-
clesia Græca & Latina non utantur eisdem materiis
Ordinum. R. Presbyteratus & Diaconatus apud
Græcos conferuntur per solam impositionem
manuum, apud Latinos autem Presbyteratus
præter impositionem manuum requirit tradi-
tionem patenæ cum pane & calicis cum vino,
ut constat ex dictis: similiter Diaconatus re-
quirit etiam traditionem libri Evangeliorum,
ut postea dicetur. Inde oritur difficultas, quo-
modo apud Græcos & Latinos fit idem Sacra-
mentum Ordinis: de quo licet aliquid dixerim
l. 6. p. 1. n. 16. tamen hęc res illa magis explican-
da est: Variæ autem sunt opiniones Authorum:

§. 1. Nonnemo putavit etiam apud Græcos 2132.
requiri, ut pro Presbyteratu tradantur patena
& calix &c. favetque *Tann. de Sacram. d. 7. q. 2.*
dub. 3. & 4. putans semper in omni Ecclesia
fuisse & adhuc esse opus adhibere utramque il-
lam materiam, additque cum *Henriq. olim v. g.*
quando S. Stephanus ordinatus est Diaconus,
pro libro Evangeliorum, quæ necdum scripta
erant, traditam fuisse chartam continentem
mysteria quædam evangelica. *Contrà* est, nam
Bellarmin. c. 9. Arcud. De concord. Eccl. occid. &
orient. l. 6. c. 3. & 4. Amic. De Sacram. d. 2. l. 4.
rectè ostendunt ex Conciliis & PP. olim per
manuum impositionem ordinatos esse Presby-
teros & Diaconos: *Lugo* autem *De sacram. d. 2.*
l. 5. testatur se vidisse Romæ, quòd sciente &
consentiente Papâ ordinati sint presbyteri
Græci à Græcis Episcopis per solam manuum
impositionem cum hac forma, *Divina gratia,*
quæ semper infirma sanat & quæ desunt supplet,
crea

creat seu promovet Titium venerabilem Diaconum
in Presbyterum : neque de valore talis ordina-
tionis dubitatum est in Florentino, neque Latini
quidquam ideo objecerunt Græcis, imò sic or-
dinati in Ecclesia Græca hodie dum assumun-
tur ad Latinam, fiuntque Archi-Episcopi & Car-
dinales. Præterea in constitutione Clement. VIII.
de qua dixi n. 2092. sic habetur : *Insuper Sr. D.
N. constituit Romæ habendum esse Episcopum Gre-
cum catholicum, qui Græcos Episcopis Latinis Italia
& Insularum adjacentium subiectos ab Episcopo
Græco ordinari volentes, cum illorum dimissorius ad id
tantum concedendis ritu græco ordinent. Addit Ami-
cus n. 37. & 75. omnes materias & formas Græ-
corum à sacra Congregatione sub Urbano VIII.
confirmatas esse : ex quibus infert cum Lugo
n. 85. & Dicast. De Sacram. d. 1. n. 363. non posse
nunc nisi temerè dubitari de valore talis Ordi-
nationis : & Palav. n. 74. ex aliis absurdis, quæ
ex opposita sententia sequerentur, judicat esse
certum, quòd Græcorum ordinationes valeant.*

2133. §. 2. *Gravina & Gonet de Sacram. d. 1. n. 79.*
dicunt Græcos ordinari per contactum me-
diatum patenæ cum pane & calicis cum vino,
ac consequenter etiam libri Evangeliorum,
quia debent attingere Altare, in quo hæc sunt,
atque ita mediata hæc tangunt : sufficere au-
tem contactum mediatum docent Authores
plurimi, nam vinum in calice etiam mediata
tantum attingitur. *Contra* est, nam licet proba-
bile sit sufficere talem contactum mediatum
panis & vini, si nempe immediata attingantur
patena & calix tanquam vasa instituta ad con-
tinendum illa, tamen in æstimatione pruden-
sum aliquis non dicitur simpliciter tangere
panem,

panem, vinum, librum Evangeliorum, per hoc, quod attingat Altare, in quo ista sunt, nec enim sufficit qualiscunque mediatio tactus, alioquin qui templum tangeret, diceretur etiam attingere illa, quæ sunt in templo.

§. 3. *P. Marchantius* in *Tribun. tom. 3. tr. 6. 2134.* tit. 6. q. 3. putat materiam essentialem Presbyterii semper fuisse & etiamnum esse utramque impositionem manuum, traditionem autem patenz & calicis esse partem tantum integram illius materiz, cui tum adjungatur forma moraliter adhuc cadens super primam impositionem manuum. *Contrà* est, ergo *Latinus* valide ordinaretur, qui nec patenam nec calicem attingeret, quod præter *Marchan.* nemo jam audet dicere.

§. 4. Dicendum est cum *Innoc. IV. Serar. Ar- 2135.* quid. *Bellarmin. Lugo, Amic.* quos citat & sequitur *Dicast. supra n. 370.* item cum *Aversa q. 2. f. 1. Arr. De Sacram. d. 6. f. 2. Haun. l. 4. n. 530. Palav. n. 75. Bosco hic f. 2. concl. 1.* aliisque plurimis, Christum tantum in genere determinasse materiam & formam Ordinum, volendo fieri per signa & verba repræsentativa potestatis conferendæ, reliquisse autem ulteriorem determinationem Ecclesiæ tanquam habenti publicam authoritatem circa res sacras, quæ pro Græcis presbyteris determinavit manuum impositionem cum sua forma, pro Latinis, saltem posterioribus temporibus, etiam traditionem patenz cum pane & calicis cum vino. Est tamen in utraque Ecclesia idem Ordo à Christo institutus, nec ab Ecclesia variata est Christi institutio, quia Ecclesia retinet utrobique signa & verba repræsentativa potestatis, quæ confertur. Et
idem

idem videtur dicendum de extrema Unctione, uti insinuatum est n. 2092. tenetque *Dicas.* supra n. 371. & pluribus de extr. Unct. dub. 3. & 4. eò quòd etiam in hoc Sacramento materia & forma nò fuerit ultimò determinata à Christo.

2136. §. 5. An Presbyteratus futurus esset validus, si Græci ordinarentur per traditionem patenæ & calicis, Latini verò per solam impositionem manuum, aut si Ecclesia nunc institueret unum signum utriusque Ecclesiæ commune, dixi l. 6. p. 1. n. 16. in *Instantia* 1. ubi in *Instantia* 2. explicavi, cur Latinus validè ordinetur per formam græcè prolatam, attamen invalidè per materiam in Græca tantùm Ecclesia usitatam.

2137. Q. 316. An presbyterium apud Latinos sine prima manuum impositione collatum sit certò validum. R. §. 1. Negat S. Bonav. in 4. dist. 24. p. 2. a. 1. q. 4. ubi docet per eam impositionem imprimi characterem, imò in ea sola videtur constituere materiam presbyterii. *Nec obstat*, quòd *Tann.* hanc sententiam vocet falsam, improbabilem & erroneam, nam imprimis *P. March.* hanc *Tann.* censuram vocat parum modestam, si non insolentem. Deinde credibile est *Tann.* censurare eam sententiam, in quantum à materia excludit traditionem patenæ cum pane & calicis cum vino, quam *Florent.* ponit pro materia, hinc *Tann.* pro ratione ait, quia est contra *Florentinum*. Presbyterium sine prima manuum impositione collatum esse certò validum negat etiam *Marchant.* in trib. tom. 3. tr. 6. tit. 6. q. 3. dicens esse sententiam sequacium S. Bonavent. & addit utramque impositionem manuum, primam & secundam esse essentialem, licet admittatur traditionem patenæ & calicis

calicis etiam esse materiam partialem. Idem negat Hallier apud Gob. t. 8. n. 93. dicens usque ad annum Christi 157. per solam impositionem manuum collatos esse Ordines, postea adjunctam esse traditionem patenæ ac calicis tanquam materiam integram de præcepto adhibendam, essentiali autem materiam esse primam manuum impositionem. Lugo de Sacram. d. 2. n. 90. dicit quidem esse materiam tantum integram, postea tamen loquitur dubiè, hinc Arr. de Sacram. d. 6. n. 13. Platel. p. 5. n. 1004. Tamb. l. 7. c. 5. §. 1. n. 3. Bosco d. 10. f. 2. n. 103. & alii dicunt Lugonem tenere, quod sit materia essentialis, & propter hanc Lugonis auctoritatem dicit Arr. non audere se sententiam illam improbabilitatis arguere, Bosco dicit defendi posse eum aliqua probabilitate: Aversa q. 2. f. 8. pro eadem sententia citat etiam P. Sot. Arcud. Becan. Proponam argumenta utriusque, cum responsionibus, quæ communiter afferuntur.

§. 2. Argumenta pro sententia negante Presbyterio, sine prima manuum impositione collatum, esse certò validum sunt seqq. 2138.

1. Ex S. Ambrosio in Epistola ad Timotheum c. 4 ubi ait, *Manus impositiones verba sunt mystica, quibus . . . accipiens auctoritatem . . . ut audeat vice Domini sacrificium Deo offerre*: ubi patet eum loqui de prima impositione, nam per secundam non accipitur potestas sacrificandi, sed tantum absolventi à peccatis. Respondetur, fortè antehac tempore S. Ambrosii contulit Ecclesia Latina per primam manuum impositionem, quæ etiam tum habuerit propriam formam, quæ forma cum nunc non usurpetur, signum est Ecclesiam substituisse traditionem patenæ & calicis cum forma sibi propria. 20

2. Concilium Carthaginense IV. Can. 3. ait
*Presbyter, cum ordinatur, Episcopo eum benedicente
 & manum super caput ejus tenente, etiã omnes presby-
 tery, qui presentes sunt, manus suas juxta manus
 Episcopi super caput illius teneant, Diaconus cum or-
 dinatur, solus Episcopus manum super caput ponat.*
 Manûs autem impositio est de essentia Diacona-
 tûs, ergo similiter Presbyterii, maximè cum
 dicat *Episcopo eum benedicente*, id est, formam
 proferente. Respondetur, Conc. illud tantùm re-
 fert ritus, quibus præparatur ordinandus ad
 presbyterium, uti notant *S. Th. Castrop. Illf. &*
alii: hinc idem *S. Th. &* plurimi alii aptud *Illf.*
 negant manuum impositionem esse de essentia
 etiam Diaconatûs.

3. Ita clarum est in tota antiquitate Presby-
 terium etiam apud Latinos collatum esse per
 primam impositionem manuum, ut nemo id
 negare possit, uti fatentur *Belharm. & Vasq.*
 quamvis postea addita sit traditio patenæ & ca-
 llicis, tanquam materia claritûs expressiva pote-
 statis conferendæ, sed non ideo Ecclesia prio-
 rem materiam reprobavit aut exclusit ab essen-
 tia, cum ab Apostolis fuerit introducta, uti ha-
 bet *Greg. IX. Cap. Presbyter De Sacramentis non
 iterandis*, quod caput *Lugo &* alii multi cum
Dicast. n. 158. intelligunt de prima manuum
 impositione, ergo cum hæc semel fuerit de es-
 sentia, nec sciaturs defuisse esse, manet in posses-
 sione. Respondetur, uti ad 1. Et satis certum est
 ex *Florent. traditionem vasorum esse materiam
 essentialem.*

4. In aliquibus Pontificalibus non invenitur
 secunda impositio manuum sub iis verbis, *Acci-
 sipe Spiritum S.* Respondetur, Invenitur in Ponti-
 fic-

ficali Romano, quod debet esse norma ceterorum, cum sua forma significante potestatem absolvendi, quæ tum accipiatur, nam dicitur, *Accipe*, ergo antecedenter necdum habuit, hæc autem potestas est pars presbyterii, ergo.

§. 3. Argumenta pro sententia affirmante 2139.
Presbyterium sine prima manuum impositione esse certò validum, sunt seqq. 1. Ex Florentino, quod dicit, *Sacramentum sextum est Ordinis, cuius materia est illud, per cuius traditionem confertur Ordo, sicut Presbyteratus traditur per calicis cum vino & patenæ cum pane porrectionem. Respondetur ex dictis n. 2130. Florentinum non voluisse assignare adæquatas materias Sacramentorum, nam etiam non facit mentionem secundæ impositionis manuum.*

2. Greg. IX. Cap. Presbyter. De Sacramentis 2140.
non iterandis, sic habet, *Presbyter & Diaconus, cum ordinantur, manus impositionem tactu corporali (ritu ab Apostolis introducto) recipiunt: quod si amissum fuerit, non est aliquatenus iterandum, sed statuto tempore ad huiusmodi Ordines conferendos, cautè supplendum, quod per errorem extitit prætermissum: suspensio autem manuum debet fieri, cum oratio effunditur super caput ordinandi. Hinc videtur sequi, quòd prima impositio manuum non sit essentialis, alioqui iterandum esset Sacramentum, quia potestas absolvendi, quæ datur per secundam impositionem, invalida est, si non præsupponatur potestas consecrandi corpus Christi. Respondent Gonzalez ad Cap. cit. Pirh. aliique plurimi, ibi agi de secunda impositione, quæ semper & sola potest suppleri, quamvis sit essentialis. Nec obstat, quòd vocet ritum ab Apostolis introductum, nam cum*

Christus non determinasset in individuo materias Ordinum, potuerunt Apostoli, qui tunc regebant Ecclesiam, manuum impositionem assumere tanquam materiam pro conferenda potestate absolvendi.

2141. 3. Sensus communis Doctorum, inter quos est expressè *S. Th.* in 4. dist. 24. q. 2. a. 3. qui dicunt impositionem primam manuum esse ceremoniam tantum accidentalem, facit sententiam illam moraliter certam. *Respondetur*, sensum communem Doctorum non semper facere moralem certitudinem, sed attendendum, quales sint, & quibus fundamentis nitantur, tam Doctores illi communiter ita sentientes, quam pauci contradicentes: dubium autem videtur hic manere, an autoritas & fundamenta communis sententiæ elidant probabilitatem autoritatis & rationum antea allatarum.

2142. 4. Prima impositio manuum fit etiam per Sacerdotes, qui non sunt Ministri Ordinis, consequenter eorum impositio non est materia essentialis, cum hæc poni debeat vel à Ministro vel à suscipiente, ergo nec prima impositio manuum Episcopi erit materia essentialis. *Respondetur* n. conf. impositio, quam faciunt alii Sacerdotes, habet aliam significationem, nempe receptionem ordinandi in statum & numerum Presbyterorum: hanc significationem non habet impositio manuum Episcopi, nam ordinandus non recipitur in statum & numerum Episcoporum, ergo debet habere aliam significationem practicam, quæ est, causare in ordinando potestatem sacrificandi.

2143. 5. Prima impositio non habet verba, quæ

sint ejus forma, ergo non est materia. *Respondet Lugo*, verba, quæ proferuntur in traditione patenæ & calicis, esse formam, quæ determinet etiam istam primam impositionem manuum, manet enim sufficiens moralis connexio per actiones & cæremonias sibi succedentes ac connexas: sicuti multæ actiones intervenientes in coronatione Regis moraliter ununtur per successionem ad invicem, & ultimò determinantur per impositionem coronæ vel porrectionem sceptri, quæ in fine fit.

6. Per traditionem vasorum sufficienter & 2144. clarissimè significatur potestas consecrandi, ergo dicendum est hanc in Ecclesia latina esse substitutam. *Respondetur n. cons.* satis enim est dicere esse adjunctam, uti habent *Lugo* & alii. Quòd si argumentum valeret, nec secunda impositio essentialiter requireretur.

§. 4. Omnibus consideratis censui cum aliis 2145. tribus Doctoribus licitè reperti sub conditione ejusmodi ordinationem, quod & factum est anno 1702. Adde pro confirmatione, quòd *Lugo* in *Resp. mor. l. 1. dub. 1* loquens de Baptismo in capillis facto dicat, licet sententia negans valorem non æstimetur probabilis, nihilominus fore sufficiens motivum reiterandi, quia prudenter formidare possumus, ne fortè sit probabile, quòd sit invalidus, aut saltem, ne accedente judicio plurium Doctorum id successu temporis fiat probabile, & tum omnino esset obligatio iterandi. Ibidem dub. 33. ait *Lugo*, si Sacerdos non attigerit vasa cum prolata forma, sed immediatè post, quamvis possit quiescere in prima ordinatione sine reiteratione etiam conditionata, non tamen peccabit, si ad majorem animi quietem iterum sub conditione ordinetur: quod etiam *Episcopus* licitè

in gratiam eius poterit facere, quamvis enim sententia Caj. Scor. Rich. Nav. Zambr. fuerit quod talis ordinatio sit invalida, est tamen nunc antiquata nec amplius probabilis, propter illam tamen licita est reiteratio conditionata: imò Granado dicit propter eorum auctoritatem esse obligationem reiterandi. Denique Gob. in Exp. t. 2. n. 381. cum aliis docet Baptismum esse licite iterabilem propter dubium utrumque rationabile, seu non aperte vanum, futile & explorendum: ista omnia hic valent, ergo licite reiterari potest hæc Ordinatio.

2146. Q. 317. Quid præterea sit notandum circa varias sententias in hac materia. R. Post damnatam ab Inn. XI. prop. 1. quæ dicebat licitum esse in conferendis Sacramentis sequi sententiam probabilem relictâ tutiore, etiam quando agitur de valore; in genere dicendum est, omnes illas sententias esse practicè improbables & damnatas, quæ à valore alicujus Ordinis excludunt aliquid, quod alia sententia probabilis requirit, istæ enim aliæ sententiæ non sunt moraliter certæ, ergo Sacramentum exponeretur periculo nullitatis. Et ut in particulari aliqua declarentur:

2147. §. 1. Certa videtur esse sententia, quod valeat consecratio Episcopi facta ab uno Episcopo ex dispensatione Apostolicâ, assistentibus duobus Sacerdotibus, uti constat ex praxi S. Greg. M. Greg. III. Pii V. quam confirmârunt Innocent. X. & Alex. VII. uti referunt ac docent Arcud. De concord. Eccl. occid. & orient. l. 5. c. 3. §. ult. Schild. t. 2. n. 117. Steph. t. 5. d. 7. n. 2. Carden in 2. crisi diff. 2. n. 502. Gorm. De Sacram. d. 5. n. 319. quamvis contradicant Castrop. tr. 27. pu. 14. n. 13. & Aversa q. 3. l. 2. §. In hac re: nam de

de tali consecratione ita resoluit S. Congregatio
 15. Decemb. 1657. Quantum spectat ad Sacra-
 mentum & impressionem characteris, fuisse validam:
 quantum verò spectat ad licitam executionem Ordi-
 nis, fuisse irritam & inanem, & Episcopum ita con-
 secratum & respectivè consecrantem indigere absolu-
 tione & dispensatione. Quod autem S. Anacletus
 Papa decrevit, ut Episcopus non à paucioribus
 quàm tribus Episcopis ordinetur, uti legitur in
 Breviario 13 Julii, item quod Pontificale Rom.
 dicit, adsint duo ad minus Episcopi Assistentes, hoc
 præcepti est, si non dispenset Sedes Apostolica.
 Et quamvis *Dicast.* à n. 268 putet Papam posse
 dispensare ut etiam nullo Presbytero assistente
 Episcopus ordinetur ab unico Episcopo, tamen
 sententia illa non est certa. Quòd si Episcopus
 ab uno tantùm Episcopo etiam assistentibus
 duobus sacerdotibus cõsecraretur sine dispen-
 satione apostolica, *Hena* post tr. de scient.
 media parergo 11. dicit talem consecrationem
 probabiliter fore invalidam, ideoque *Dian.*
Avers. & alii apud *Hena* n. 1501. rectè dicunt
 sub conditione esse repetendam.

§. 2. Practicè improbabilis sunt seqq. sen- 2148.
 tentiæ, 1. Quòd ad validam consecrationem
 Episcopi sufficiat sola manuum impositio, &
 non requiratur traditio, nec baculi pastoralis,
 nec annuli, nec libri Evangeliorum: possunt-
 que *Dicast.* à n. 110. & *Ills.* n. 25. de hoc videri.
 2. Quòd ad valorem Diaconatus sufficiat, vel
 sola impositio manuum vel sola traditio libri
 Evangeliorum, & non requiratur utrumque
 simul: de quo videri possunt *Aversa* q. 2. l. 6. &
Dicast. à n. 164. 3. Quòd sufficiat priùs post for-
 mam attingere vasa, ordinationem enim tunc

esse invalidam docent *Caj. Rich. Nav. Granda* & alii. 4. Quòd ad valorem Ordinum majorum non requiratur, ut Ordinans ipse tradat materias. 5. Quòd ad valorem Ordinum non requiratur contactus physicus saltem mediatum vasorum seu instrumentorum &c. Ratio horum omnium est, quia sententiae negantes talia requiri ad valorem non sunt moraliter certae, sed tantum probabiles; oppositae autem sunt tutiores, ergo non licet his relictis sequi illas, *Carden.* & alii: potestque videri etiam *Aversa* f. 2. afferens Auctores & rationes in utramque partem.

2149. §. 3. Quamvis *Carden.* n. 511. dicat sententiam illam, quòd ad valorem Subdiaconatus sufficiat traditio calicis vacui cum patena vacua, non esse damnatam nec prohibitam, & *Castrop.* pu. 4. n. 12. dicat esse certam, tamen quia *Aureol. Medin. Tann Viguer. Fill.* tr. 9. n. 45. *Aversa* f. 5. *Dicast.* nu. 186. dicunt etiam requiri traditionem libri Epistolarum, prior non est certa, adeoque est in praxi illicita.

2150. §. 4. Si calix & patena, quae traduntur pro Subdiaconatu & Presbyterio, non sint consecrata, vel consecrationem amiserint, docent *Sylv. Fornar. Dicast.* n. 182. *Castrop.* n. 16. ordinationem fore invalidam, quia seclusa consecratione non sunt vasa sacra, ergo non videntur referri ad sacrificium, ergo nec erunt apta significare potestatem in ordine ad sacrificium. Et contra *Ledesm. Sor. Sa, Henriq Bonac. Fill. Leand. Dian. Sennyet, Sanch.* in *Consil.* l. 7. c. 1. dub. 2. n. 5. aliique communiter & probabilius contradicunt, quia hoc nullibi praescribitur, & talis calix ac patena satis per verba determinantur ad

ad hoc, ut referantur ad sacrificium: quod
Tamb. hic c. 3. §. 2. dicit esse moraliter certum
 respectu Presbyterii, eò quòd patena & calix
 ideo requirantur, ut decenter tradantur panis
 & vinum, quæ si immediatè traderentur in ma-
 num, putat ordinationem fore validam: his
 tamen omnibus non obstantibus praxis hujus
 sententiæ est prohibita, quia ratio primæ sen-
 tentiæ videtur esse satis probabilis.

§. 5. Si in ordinatione Sacerdotis per erro- 2151.
 rem loco vini fuerit aqua tantùm in calice,
Henriq. P. March. Less. Dian. p. 3. t. 4. R. 186. pu-
 tant ordinationem esse validam, quia si dica-
 mus, quòd traditio materiæ hinc sit necessaria,
 illa non defuit, cùm adfuerit panis, sicut suffi-
 cit in Sacramento Pœnitentiæ pro materia
 unum peccatum, si alia sine culpa omittantur:
 si autem dicamus traditionem panis & vini
 non esse necessariam, uti tenet *Less.* putans
 quòd traditio patenæ & calicis sufficienter ve-
 rificet formam, jam patet validam esse: sed
Schild. t. 2. n. 114. Gob. t. 8. n. 98. dicunt sub con-
 ditione repetendam, meritò enim dubium est
 de valore: imò *Dian. in Comp. v. Ordinis Sacra-
 mentum. n. 6.* meritò dicit sententiam opposi-
 tam esse probabiliorè, ideoque sic ordina-
 tum necessariò esse sub conditione reordi-
 nandum.

§. 6. Si quis tangat calicem & patenam sed 2152.
 non hostiam, valet ordination, uti docent *Sot.
 Valent. Cón. Castrop. Dian. Rhod. Dicast. Gob. Steph.
 Sporer* aliique communissimè, 1. quia Pontif.
 Rom. quòd necessaria assignavit, non dicit de
 tangenda hostia, sed tantùm de *cuppa calicis &
 patena*, sic enim habet: *Pontifex tradit cuilibet*

calicem cum vino & patenam superpositam cum
 hostia, & ipsi illam accipiunt inter indices & medios
 digitos, & cuppam calicis & patenam simul tangunt,
 pontifice singulis dicente, *Accipe potestatem offerre
 sacrificium Deo &c.* 2. Quia sicuti tacto calice
 censetur tangi vinum in calice, ita tactâ patenâ
 censetur tangi hostia in patena. Et hoc mora-
 liter certum esse dicunt *Præposit.* hic dub. 10. n.
 92. *Castrop.* pu. 4. num. 20. *Dian.* p. 10. t. 16. R. 88.
Dicast. n. 205. *Gob.* post n. 108. addens absque
 nota superstitionis non posse asseri, quod tactus
 immediatus hostiæ requiratur: hinc sic ordina-
 tum reordinari non debere sub conditione, di-
 cunt *Sanch.* in *Conf.* l. 7. c. 1. dub. 2. n. 9. *Schild.* t.
 2. n. 116. quidquid contradicant *Bernal* &
Faber apud *Dian.* suprâ, item *Fernand.* apud *Gob.*
 n. 107. putantes requiri etiam ipsiusmet hostiæ
 contactum, hos enim improbabiliter loqui di-
 cunt alii: *Busenb.* dicit saltem ex præcepto, &
 ad cavendum scrupulum, ut tangatur calix cum
 patena, & patena cum hostia.

2153.

§. 7. Si presbyterandus attigerit calicem &
 hostiam, non autem patenam, dubitarunt ali-
 qui de valore talis ordinationis, 1. quia *Florent.*
 dicit materiam hujus Sacramenti esse, per cujus
 traditionem confertur Ordo, confertur autem
 per traditionem etiam patenæ, uti patet ex
 dictis n. 2128. ergo etiam patena est materia
 hujus Sacramenti. 2. quia Pontificale Rom.
 jam relatam disertè dicit *cuppam calicis & pate-
 nam simul tangi.* Oppositum tenent authores
 communiter, 1. quia tactus patenæ est propter
 hostiam, sicuti tactus calicis est propter vinum,
 ergo sicuti tacto calice censetur tangi vinum,
 sic à potiori tactâ hostiâ sufficienter censetur

tangi

tangi tota materia necessaria : hinc *Tamb.*
 hic c. 3. §. 2. dicit sibi moraliter certum
 esse, quòd Instrumenta adhibeantur tan-
 cùm ad decentem traditionem panis & vini,
 ideoque si panis & vinum traderentur imme-
 diatè in manus ordinandi, fore validam ordi-
 nationem. 2. Cùm secundùm antedicta suffi-
 ciat tactus calicis & patenæ, non tactâ hostiâ,
 multò magis sufficiet tactus ipsiusmet hostiæ.
 3. Causa, ob quam præcipitur tactus instru-
 mentorum, est, ut illo tactu significetur potestas
 & ministerium, significatur autem multò
 aptius per tactum hostiæ quàm patenæ. Et hanc
 sententiam dicunt esse ferè certam *Vasq. Cón.*
Bonac. Castrop. addit *Gob.* à n. 109. oppositam
 carere probabilitate : hinc *Schild.* suprà dicit
 talem non esse reordinandum, & ita etiam sen-
 serunt tres Doctores à me consulti : E contra
 alii duo Doctores judicarunt valorem esse du-
 bium & idem videtur velle *Bassæus* tom. 1. v.
Ordo. n. 2. nam dicit tutius esse immediatè tan-
 gere, & patenam & hostiam, ne ordinandus peri-
 culo se exponat non recipiendi Ordinem. Itaque
 consideratis omnibus, & maximè propter dicta
 n. 2145. existimo valde consultum esse, ut Or-
 do talis sub conditione repetatur.

§. 8. Si quis attigerit solum calicem, cui ²¹⁵⁴
 patena cum hostia est superposita, *Præpos.* n. 93.
 dicit sibi videri practicè certum, quòd sufficiat,
 quia per modum unius traditur illud totum
 aggregatum è calice cum vino & patena cum
 hostia : similiter *Bosco* de Ordine n. 177. dicit
 moraliter certum esse, nec oppositum esse pro-
 babile : sed *Dian.* p. 6. t. 8. R. 19. & *Castrop.* hic

pu. 4. n. 20. dicunt sententiam illam non esse certam, *Dicast.* n. 205. dicit talem in praxi reordinandum, quod tenendum est.

2155. §. 9. Si ordinandus unâ tantum manu vel uno tantum digito tangat materiam, hoc sufficere ad valorem ordinationis docent rectè *Sanch.* n. 3. *Præp. Avend. Aversa* q. 2. f. 2. *Gob.* post m 108. litt. O. quia qui tangit unâ manu simpliciter dicitur tangere, imò etiam si solo ungue manûs, uti habent *Lugo & Gob.* n. 62. nam si solo ungue laceres vultum alterius, utique tu diceris eum tetigisse. Ratio ulterior est, quia non debemus dicere aliquid requiri ad essentiam Sacramenti, quando sine illo salvatur forma Sacramenti, & autoritas Scripturæ vel Ecclesiæ nos non cogit ad tale quid requirendum, *Bosco* p. 4. de Sacram. d. 10. f. 2 n. 164. Rectè tamen notant *Fill.* t. 9. n. 39. & *Busenb.* suprà contactum faciendum esse utràque manu, ex præcepto, ad scrupulum vitandum.
2156. §. 10. Sententia, quam *Platel.* hic innuit, nempe ad valorem Presbyteratus sufficere, si Episcopus, in secunda impositione manuum pro conferenda potestate absolvendi à peccatis, unicam manum imponat, videtur esse reprobata, nam Pontificale Rom. expressè habet imponendam esse utramque manum, & aucthores id ipsam dicunt, veluti supponentes esse absolutè necessarium. *Nec obstat*, quòd Græci unicam manum dextram imponant, nam ab illis ad Latinos non valet argumentatio, uti patet ex dictis à n. 2135.
2157. §. 11. Si Episcopus, pro hac ordinatione Sacerdotis ad absolvendum, imponat manus tectas chirothecis, videtur certò valere, 1. quia nul-

nullus alius tactus ab Ecclesia requiritur, imò
Episcopus post primam impositionem ma-
natum, quando jam debet manus presbyteran-
dorum inungere, tum prius in Pontificali jube-
tur chirothecas deponere, ergo non obstat
tactui in prima impositione, quòd fiat cum
chirothecis, ergo nec in secunda. 2. Græci im-
ponunt manus presbyterandis interjecto pal-
lio, teste *Gob.* post n. 108. litt. U. & sic dicuntur
tangere caput ordinandi, ergo multò magis
fieri poterit interjectis chirothecis. 3. Morali-
ter & in communi hominum æstimatione ille
dicitur tangere alterum, qui tangit manu ha-
bente indutam chirothecam, sicuti dicor tan-
gere hominem, quem licèt indutum vestibus
percutio. Et hoc moraliter certum esse dicit
Gob. litt. t. idemque judicârunt duo Doctores
à me consulti: hinc etiam *Castrop.* pu. 4. nu. 20.
ferè certum esse existimat valere, si tangas cali-
cem medio aliquo panno interposito, aut in-
termedio aliquo velo, inquit *Aversa* q. 2. s. 2.

§. 12. Quoties aliquis tenetur rebaptizari 2158.
propter certitudinem, probabilitatem aut du-
bium de nullitate Baptismi, toties etiam tene-
tur reordinari Ordine Presbyterii & Episcopa-
tus, si velit in illis ministrare, ob periculum ir-
reverentiæ Sacramenti & salutis proximi. Si
autem tantum probabile sit Baptismum fuisse
invalidum, repetito Baptismo & Presbyteratu
non esset absolutè opus repeti cæteros Ordi-
nes, quia probabile esset fuisse validos, nec ista
pericula aderunt, quamvis essent invalidi, cum
secundùm dicenda n. 2202. Presbyteratus illos
suppleat, *Gob.* à n. 169. & alii.

§. 13. Rectè dicunt *Bardi* & *Gob.* n. 206. rarè 2159.
esse

esse prudens dubium de valore suscepti Ordinis: Et speciatim quoad illos, qui postea scrupulosè timent, ne fortè non bene, ne nimis citò vel nimis serò attigerint vasa, eò quòd jam non sciant, nec possint recordari aut imaginari, an, quando & quomodo ista fuerint, rectè notant *Dian. Bard. Busenb. Gob. n. 207.* ista omnia non esse prudentia motiva dubitandi, nam non tenemur nec possumus recordari omnium, quæ agimus aut egimus, & dum solliciti sumus pro hoc vel illo in individuo bene faciendo, minus reflexè cogitamus de reliquis, & inde est, quòd postea de his debitè factis non possumus positivam rationem reddere; neque hoc requiritur. sed hoc ipso, quòd sciveris, quid faciendum esset, & quidem sub mortali, suppose te fecisse, quamdiu non scis te non fecisse.

2160. Q. 318. *Quid addendum sit circa castitatem sacris Ordinibus annexam. R. §. 1.* Certum est, quòd Clericus in majore aliquo Ordine constitutus obligetur ad castitatem, per se loquendo, ac cõmunissimè docent omnes cum *Sanch. De Matr. l. 7. d. 29.* Estque probabilius, quòd non teneatur ex præcepto divino, *S. Th. Scot. S. Bonav. Sanch. d. 27. Aversa q. 4 l. 3. Dicast. nu. 361.* contra alios, quod colligitur 1. ex *Trid. sess. 24. Can. 9.* Si quis dixerit Clericos in sacris constitutos posse Matrimonium contrahere, contractumque validum esse non obstante lege ecclesiastica vel voto, anathema sit. 2. Ex usu Ecclesiæ, quæ etiamnum Græcis Sacerdotibus permittit Matrimonium, & quandoque etiam Latinis Subdiaconis.

2161. §. 2. An ea obligatio sit ex voto an ex præcepto ecclesiastico, an ex voto & præcepto simul, disputant Authores, uti videri potest apud *Aversam*

Aversa. l. 7. *Dicast.* dub. 26. *Gob.* t. 8. à n. 753.
S. Th. Suar. Dicast. n. 386. *Sanch.* d. 27. n.
 10. & apud hunc 59. auctores, quibus acce-
 dunt *Carden. Busenb* & alii multi, dicunt obli-
 gationem illam esse immediatè ex voto saltem
 tacito & implicito, mediatè autem ex præcepto
 Ecclesiæ, quæ præcipiat hoc voveri. E contra
Scot. & alii 20. quos refert *Sanch.* n. 9 & sequi-
 tur *Aversa*, dicunt non esse ex voto sed ex præ-
 cepto Ecclesiæ, quæ ex se obligationem illam
 annexat istis Ordinibus: *Ratio* horum est, quia
 si quis nihil omnino scivisset de tali obligatio-
 ne annexa, aut saltem si suscipiens talem Ordine-
 nem absolutè noluisse se obligare, nihilomi-
 nus obligaretur, & tamen non vovisset, quia
 votum non est sine voluntate & consensu inter-
 no, uti omnes docent, cum sit lex privata,
 quam sibi ipsi quisque fert, ergo ea obligatio
 non est ex voto: hinc *Castrop.* t. 27. pu. 17 n. 5.
Cob. Bernal, Espar. alique dicunt esse & ex voto
 & ex præcepto, quod præceptum innotescit sal-
 tem ex eo, quia Ecclesiæ tali ordinato prohibet
 Matrimonium. Alii dicunt esse vel ex voto vel
 ex præcepto, id est, si quis in Ordinatione non
 obliget se ad hoc ex voto, dicunt Ecclesiæ tum
 præcipere; si autem saltem tacitè se voto obli-
 get, putant non apponi præceptum Ecclesiæ;
 id enim tum videtur frustra. Quidquid sit, sive
 sit votum sive præceptum, utrumque est ex eo-
 dem motivo religionis, hinc peccatum, quod
 Clericus in majoribus constitutus contra casti-
 tatem committit, est unicum sacrilegium con-
 tra virtutem religionis. Quamcunque autem
 sententiam teneas, dicendum est eum, qui sus-
 cepisset talem Ordinem ante rationis usum,

NON

non obligandum ad continentiam, sed posse
inire Matrimonium, quia nec votum emisit,
nec Ecclesia vult eum obligare, nisi factum ra-
tum habeat, *Sanch. d. 30. Dicast. dub. 27.*

2162. §. 3. Vix aut ne vix quidem potest esse igno-
rantia castitatis ordini sacro annexæ, quia or-
dinandus saltem confuse id cognoscit, hoc
ipso, quod videat omnes sic ordinatos abstinere
à Matrimonio: si quis tamen invincibiliter
ignorasset hanc obligationem esse annexam,
non teneretur ad castitatem, nec ex lege nec ex
voto, quia Ecclesia non intendit talem adstrin-
gere, *Côn. Castrop. n. 12. contra Aversam. §.*
Quinto, qui putat obligandum ex lege Ecclesiæ,
Culpabiliter ignorans tenetur ex lege, quia te-
nebatur examinare, quid connexum esset cum
illo, quod voluntariè assumebat. Invalidè or-
dinatum non teneri satis certum est, inquit
Aversa f. 8. contra paucos alios.

2163. §. 4. Inductus ad Ordinem majorem per
metum injustum, qui cadit in constantem vi-
rum, secundum *Sanch. d. 29. Dicast. dub. 29.*
Sporer. t. 1. c. 2. n. 57. & alios plures quam vi-
ginti, quos sequitur *Aversa f. 8.* & quibus vi-
detur consentire *Busenb. relatus l. 3. p. 1. n. 363.*
non obligatur ad castitatem nec ad Horas, po-
testque sine dispensatione inire Matrimonium,
si nolit in usu sacri Ordinis permanere, quia
Deus non acceptat tale votum, neque Ecclesia
censetur velle obligare sic inductum. E contra
secundum *S. Anton. Sor. Castrop. n. 13.* aliosque
apud *Sanch. n. 4. & Aversam*, tenetur, donec dis-
pensetur, quia quamvis votum dicatur requi-
rere plenam libertatem, tamen hæc tum cense-
tur plena, quando est talis, qualis sufficeret ad
pec-

peccandum mortaliter, hanc autem metus gra-
vis non tollit, ergo talis metus non irritat de
jure naturæ illud votum, ergo sicuti qui metu
adactus jurat latroni solvere lytrum, tenetur
ex vi juramenti; donec juramentum relaxetur,
secundum dicta l. 3. p. 2. à n. 727. ita & hic: ma-
ximè cum nullibi inveniatur, quod jus positi-
vum irritet tale votum. Si tamen coactio pro-
baretur, Ecclesia facillè obligationem remitte-
ret, inquit *Castrop.*

§. 5. Si quis susciperet sacrum Ordinem an-
te pubertatem, v.g. circa annum duodecimum, 2164.
Sanch. d. 30. Dicast. dub. 28. Aversa f. 8. putant
non teneri ad castitatem, quia vel Ecclesia non
præcipit ob immaturitatem judicii vel irritat
illud votum, uti irritantur vota professionis
religiøsæ facta ante pubertatem. *Sot. Suar. Vega,*
Cón. Pontius, Bonac. & alii cum Castrop. supra pro-
babilius dicunt teneri, nam talis ordinatus est
capax illius voti, neque constat illud irritari ab
Ecclesia, uti constat de professione religiosa, in
qua dispar est ratio, nam vota religiosa sunt
longè difficiliora, ergo fuit major ratio illa ir-
ritandi: deinde factâ irritatione votorum Re-
ligionis, non maneret Religiosus, è contrà eti-
amsi irritaretur votum ordinati, ille nihilo-
minus maneret ordinatus, ergo in reverentiam
sacrorum Ordinum est major ratio hoc votum
non irritandi, & consequenter relinquendi
obligationem castitatis. Quòd si talis ordinatus
jam pubes factus Ordinem susceptum exercue-
rit aut aliter approbaverit, tenet utraque
sententia eum ad castitatem obligari nec resi-
lire posse.

Q. 319. Quid addendum sit circa obligationem 2165.

non ordinandi alienum subditum. R. De hoc emanavit sequens:

CONSTITUTIO INNOCENTII XII.

Qua plura declarantur ac prescribuntur pro tollendis abusibus & fraudibus circa Ordinationes alienorum subditorum.

2166. **S**peculatores Domus Israel... Hac generali nostrâ & perpetuâ valiturâ Constitutione decernimus & declaramus, nulli Episcopo seu cujusvis loci Ordinario, tametsi Cardinalatus honore fulgeat, licere externum quempiam, ac sibi ratione Originis seu Domicilii, juxta modum inferius declarandum, legitime contracti non Subditum, ad Clericalem tonsuram promoveri, cujusvis Beneficii ecclesiastici ei statim, ac tonsurâ hujusmodi insignitus fuerit, conferendi, seu ad quod is à Patronis jam præsentatus seu nominatus fuerit, prætextu, etiam si Beneficium prædictum de novo eâ expressè adjectâ lege fundatum fuisse constiterit, ut quis immediatè post Clericalem characterem susceptum ad illud instituat, Præterea Clericum, qui legitime jam à proprio Episcopo ad eandem Clericalem tonsuram seu etiam ad minores Ordines promotus fuerit, non posse ab alio Episcopo, ratione ac titulo cujuscunque Beneficii in illius Dicecesi obtenti ad posteriores Ordines promoveri, nisi ante eorumdem susceptionem Testimoniales litteras proprii Episcopi tam Originis quàm Domicilii super suis Natalibus, ætate, moribus & vita sibi concedi obtinuerit, easque Episcopo Ordinanti in actis illius Curie conservandas exhibuerit. Licet verb
2167. Clericus ratione cujusvis Beneficii in aliena Dicecesi
- 2168.

Dicecesi obtenti subijci dicatur Jurisdictioni illius Episcopi, in cujus Dicecesi Beneficium huiusmodi situm est, eam tamen de cætero hac in re inconcussè servari volumus Regulam, ut nemo ejusmodi subjectionem ad effectum suscipiendi Ordines acquirere censeatur, nisi Beneficium prædictum ejus sit redditus, ut ad congruam vitæ sustentationem, sive juxta Taxam Synodalem, sive, eâ deficiente, juxta morem Regionis pro promovendis ad Sacros Ordinibus, detractis oneribus, per se sufficiat, illudque ab Ordinando pacificè possideatur, sublata quacumque facultate supplendi, quod deficeret fructibus ejusdem Beneficii, cum adjectione Patrimonii etiam pinguis, quod ipse Ordinandus in eadem seu alia quavis Dicecesi obtineret; ac Episcopus sic Ordinans tam de prædictis Testimonialibus Litteris, quàm de redditu Beneficii huiusmodi expressam in consueta collatorum Ordinum attestazione mentionem facere debebit. *Cæterum Subditus* ratione Originis tantùm sit ac esse intelligatur, qui naturaliter ortus est in ea Dicecesi, in qua ad Ordines promoveri desiderat, dummodo tamen ibi natus non fuerit ex accidenti, occasione nimirum itineris, Officii, Legationis, Mercaturæ vel cujusvis alterius temporalis moræ seu permanentiæ ejus Patris in illo loco, quo casu nullatenus ejusmodi fortuita natiuitas, sed vera tantùm & naturalis Patris origo erit attendenda. *Quod si quis* tanto temporis spatio in eo loco, in quo ex accidenti, sicut præmittitur, natus est, moram traxerit, ut potuerit ibidem canonico aliquo impedimento irretiri, tunc etiam ab Ordinario ejus loci litteras Testimoniales, ut

2169.

2170.

Tom. VII.

Vuuu

suprà,

suprà, obtinere, illasque Episcopo Ordinanti per eum in collatorum Ordinum Testimonio similiter recensendas præsentare teneatur. At

2171. *si Pater* in alieno loco, ubi ejus filius natus est, tamdiu, ac eo animo permanferit, ut inibi verè Domicilium de jure contraxerit, tunc non origo Patris, sed Domicilium per Patrem legitime, ut præfertur, contractum pro Ordinatione ejusdem filii attendi debeat. *Subditus autem* ratione Domicilii ad effectum suscipiendi Ordines is duntaxat censeatur, qui, licet alibi natus fuerit, illud tamen adeo stabiliter constituerit in aliquo loco, ut vel per decennium saltem in eo habitando, vel majorem rerum ac bonorum suorum partem cum instructis ædibus in locum hujusmodi transferendo, ibique insuper per aliquod considerabile tempus commorando, satis superque suum perpetuò ibidem permanendi animum demonstraverit, & nihilominus ulterius utroque casu se verè & realiter animum hujusmodi habere iurejurando affirmet. *Si quis* tamen à propriæ originis loco in ea ætate discesserit, quâ potuerit alicui canonico impedimento obnoxius effici, etiam Ordinarii suæ originis Testimonialia litteras, ut suprà, afferre debebit, ac de illis expressa similiter mentio in susceptorum Ordinum Litteris facienda erit. *Ad hæc* nullus Episcopus alienæ Diocesis Subditum Familiarem suum ad aliquos Sacros seu Minores Ordines, vel etiam primâ tonsuram promovere seu ordinare præsumat absque ejus proprii, originis scilicet seu Domicilii, Prælati Testimonialibus litteris, ut suprà, & nisi ad præscriptum Concilii Tridentini præfati sess. 23. cap. 9. De Refor.
- Fami-

Familiarē prædictum per integrum & completum triennium in suo actuali servicio secum retinuerit, ac suis sumptibus aluerit; Beneficium insuper, quod ei ad vitam sustentandam, juxta modum superius præfinitum, sufficiat, quacunque fraude cessante, statim, hoc est saltem intra terminum unius mensis à die factæ Ordinationis, re ipsâ illi conferat, ac in Ordinationis hujusmodi Testimonio expressam, eisdem familiaritatis ac litterarum prædictarum mentionem facere teneatur. Porro, ut quicunque fraudibus aditus omnino præcludatur, volumus, & Apostolicâ Authoritate statuimus atque decernimus, ut Episcopus quilibet suos ratione originis, sive Domicilii Subditos Clericos quoscunque ab alienis Episcopis quavis authoritate, etiam cum suis commendatis litteris promotos, nedum ad formam Concilii Tridentini supradicti sess. 14 cap. 3. de Reform. quoad scientiam examinare valeat, verum etiam Ordinum eis collatorum Testimoniales litteras, gratis tamen, recognoscere, ac diligenter perquirere, an quoad illos præsentis Constitutionis forma & dispositio adimpleta fuerit, assignato sic promotis termino competenti ei magis beneviso, ad docendum de ejusmodi adimplemento, ita ut quos eo termino elapso id minimè præstitisse comperit, à susceptorum Ordinū exercitio, si ita, & quamdiu ei expedire videbitur, suspendere, illisque, ne in Altari aut in aliquo Ordine ministrent, interdicare possit. . . . Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem, Anno 1694. die 4. Nov.

Circa Constitutionem illam notanda sunt sequentia:

VUUU 2

§. 1.

2175.

2176. §. 1. Constitutio relata, habet decem puncta principalia, quæ distinxi *alio caractere*, additis ad marginem suis numeris : puncta autem sunt sequentia : 1. Pro accipienda prima Tonsura per hoc non fit aliquis hic subditus, quòd statim post illam acceptam fit accepturus Beneficium, ad quod jam præsentatus est, licet fundatio conditionem illam contineat, ut talis præsentari possit. 2. Tonsurâ vel Minoribus initiatus à suo Episcopo non potest ab alieno Episcopo ulterius ordinari titulo cujuscunque Beneficii in hujus Diœcesi obtenti, nisi prius à proprio Episcopo tam originis quàm domicilii exhibuerit testimoniales, in actis hujus Curie conservandas, super suis natalibus, ætate, moribus & vita. 3. Quamvis aliquis fiat alieno Episcopo subditus, hoc ipso quòd in hujus Diœcesi acquirat Beneficium, tamen non potest ab hoc Episcopo ad sacrum Ordinem promoveri, nisi hoc Beneficium de se & absque ulla per patrimonium suppletionem sit sufficiens ad congruam sustentationem, & actu pacificè possideatur. 4. Ille solùm censetur subditus ratione originis, qui naturaliter & non ex accidenti natus est in ea Diœcesi, in qua petit Ordines, unde si ita ex accidenti sit alibi natus, naturalis origo patris debet censerì ejus origo. 5. Qui in illo loco, in quo ex accidenti natus est, tam diu est moratus, ut ibi potuerit contrahere impedimentum, indiget testimonialibus Episcopi hujus loci, ut possit à proprio Episcopo ordinari. 6. Si pater in loco, ubi filius ex accidenti natus est, contraxerit domicilium, origo filii non erit, ubi est origo patris, sed ubi pater illud domiciliũ contraxit. 7. Ille tantùm censeri debet

debet fieri hęc subditus ratione acquisiti domicili, qui huc venit cum animo perpetuò hęc permanendi, & hunc animum probavit, vel per decennium hęc habitando, vel huc ad instructas ædes deferendo majorem partem rerum suarum, ac insuper per aliquod considerabile tempus hęc commorando: debetque jurare se hunc animum nunc habere. 8. Qui à propriæ originis loco discessit in ea ætate, in qua potuit incurrere impedimentum, indiget testimonialibus Ordinarii suæ originis. 9. Episcopus titulo familiaritatis nequidem primâ Tonsurâ potest initiare vel ordinare subditum alienæ Diœcesis, nisi sic ordinandus afferat testimoniales proprii Episcopi originis seu domicili, & Ordinaturus eum suis sumptibus per triennium aluerit secum in suo actuali servicio, eidemque intra mensem conferat Beneficium ad congruam sustentationem sufficiens. 10. Episcopus originis sive domicili potest à suis per alienum Episcopum, etiam cum commendatione sua, ordinatis petere testimoniales Ordinum susceptorum, ac recognoscere, an observata sit forma & dispositio hujus Constitutionis: quod si ordinatus non præstet intra tempus præscriptum, potest eum omnino suspendere ab exercitio suscepti Ordinis. Mandat denique Pontifex circa illa, quæ n. 2166. 2168. 2170. 2173. 2174. facienda præscribuntur, ut testimonio Ordinis suscepti inferatur, quòd ista sint observata.

§. 2. Quæ hęc specialiter ordinantur vel declarantur, imprimis n. 2168. circa qualitatem Beneficii, quo quis fit subditus, deinde n. 2169. circa locum originis, & n. 2172. circa acquisi-

tionem domicilii, intelliguntur præcisè ad effectum suscipiendi Ordines, uti expressè bis reperitur in hac Constitutione. De cætero communis sententia est cum *Bonac. Barb. De Off. Episc. alleg. 4. à n. 44. Gob. t. 8. n. 310. De bene De imm. eccles. c. 12. dub. 7. f. 7. n. 18.* contra *Lessium* & alios aliquem fieri subditum per quodcumque etiam tenue Beneficium, etiamsi non requirat residentiam nec beneficiatus resideat. Item probabiliter sunt alii modi habendi alicubi originem, vel acquirendi domicilium in ordine ad alios effectus, etiam ad suscipienda alia Sacramenta, uti dicitur de Matrimonio, quando de assistentia proprii parochi, v. g. communis sententia cum *Sanch. de Matr. l. 3. d. 23. num. 2.* dicit acquiri domicilium *statim*, ac quis incipit habitare alicubi, cum animo ibi perpetuò habitandi, sed hoc aliaque similia non juvant ad effectum alicubi suscipiendi Ordines, respectu quorum observari debet, quidquid specialiter ordinatur in hac Cōstitutione.

2178.

§. 3. Aliquis non fit Episcopo subiectus ex hoc, quod in ejus Dicecesi habeat bona & patrimonium, etiamsi hoc pro titulo sufficiente sit approbatum, uti rectè aliis citatis *Barb. n. 58.* addens n. 59. idem esse dicendum de habente alicubi præbendam temporalem: Et idem est de habente alicubi Missas fundatas, quamvis proventus ex illis sufficiant ad congruam sustentationem: hinc etiam qui ex alia Dicecesi admittuntur ad Ordines sacros titulo mensæ episcopalis, vel servitii spiritualis alicubi exhibendi debent nihilominus adferre dimissorias à suis Episcopis, quia titulus patrimonii, Missarum, servitii, mensæ, non est re ipsa Beneficium, ergo

ergo huic Episcopo per hoc non fiunt subiecti ratione Beneficii, ergo cum etiam non sint subiecti ratione originis vel domicilii, non sunt simpliciter subditi hujus Episcopi respectu Ordinationum. *Nec obstat*, quod ille, qui ita ordinatur titulo mensæ episcopalis, adscribatur alicui ecclesie in hac Diocesi, ac debeat appromittere, se in hac serviturum, neque aliò discessurum sine voluntate hujus Episcopi, ideoque videatur habere animum perpetuò ibi habitandi & sic acquirere domicilium, nam saltem non acquirit eo modo, quo Constitutio num. 2172. requirit.

§. 4. Si Beneficium quoad jura Episcopalia fit subiectum huic Episcopo quamvis quoad præsentationem & institutionem subjiciatur alteri Episcopo, beneficiatus potest hic ordinari, *Sanch. in Conf. l. 7. c. 1. dub. 23. n. 12. Barb. n. 52.* Si autem aliquis fit subditus Episcopo inferiori, non potest sine hujus licentia ordinari ab Archiepiscopo, nequidem tempore visitationis & in loco exempto *Piassec. in praxi Episc. p. 1. c. 1. n. 10. Gob. n. 312. 320. Notant Sanch. Garc. Ugol. Piassec. n. 9. Delb n. 21. Barb. n. 51.* si quis Beneficia plura habeat in diversis Diocesium, fieri subditum in omnibus, ut in singulis recipere possit Ordines.

§. 5. Putarunt multi apud *Gob. n. 281. originem* Avi tui etiam hic posse censerì tuam, quia domicilium originis paternæ est etiam domicilium originis tuæ, sed alii cum *Barb. n. 13. & Gob. n. 283.* meliùs contradicunt, maxime cum Constitutio n. 2171. remittat præcisè ad propriam patris originem. Dicendum est etiam, quod Episcopus originis respectu patris ad-

optantis non fit proprius respectu filii adoptati, quando enim Canones loquuntur de patre, hoc nomine venit pater naturalis: oppositum quidem tenent aliqui Juristæ, sed hoc servare non potest, nisi fortè ad effectus aliquos civiles. Quòd si quis habeat æqualiter duo domicilia in diversis civitatibus pertinentibus ad diversas dioceses, *Riccus*, *Delb.* n. 21, *Piasec.* n. 9. *Barb.* n. 38. *Sansh Lotter Ugol.* *Avers.* q. 3. l. 6. notant ab utroque Episcopo posse ordinari, debet enim posse ab uno, nec est major ratio pro uno quàm altero. Addunt *Avers.* *Gob.* n. 300. *Barb.* n. 32. Nobiles habentes plura feuda in diversis Diocesis, quamvis ibi non habitent, censeantur esse ibi subditos, idque decisum esse à S. Congr. Idem dicunt *Rebuff.* *Barb.* n. 34. *Gob.* n. 301. de Officialibus, qui in diversis Diocesis habent perpetua officia, quamvis non fiant illarum civis, & hæc extendunt etiam ad eorum filios, sed non credo ista ultima esse conformia intentioni relatæ Constitutionis.

2181. §. 6. Per Baptismum in aliena diocesi non habetur titulus originis, quia Baptismus est origo spiritualis tantum, non autem naturalis, quam Constitutio n. 2169. requirit. Excipiunt tamen aliqui cum *Gob.* n. 280. nisi fuisset Turca, Judæus aut alius infidelis, eò quòd tales nulli fuerint Episcopo subjecti, nequidem ratione parentum, ideoque videantur ibi sortiri primum locum originis respectivè ad Ecclesiam, ubi regenerantur.

2182. §. 7. *Gonzal. Castrop.* t. 27. pu. 15. *Barb.* n. 15. *Piasec.* n. 9. & alii docent illegitimum sequi ventrem, id est, matrem, & censeantur habere originem aut domicilium, ubi illa habet, quia ma-

ter solet esse notior : hinc si paternum domici-
lium ignoretur, domicilium matris habetur pro
tuo, *Gonz. Piaſee. Barb. n. 16.* si autem patris &
matris domicilium ignoretur, potest quis, se-
cundum *Castrop. Barb. n. 17. Gob. n. 285.* ordina-
ri in loco, ubi fuit inventus seu expositus. Un-
de probetur origo, fuse prosequitur *Mascardus*
De probationibus Volum. 3. Concl. 1141.

§. 8. Studiosi, qui etiam per decem & plu- 2183.
res annos student in eadem Academia, non ac-
quirunt domicilium ad effectum suscipiendi
Ordines, quia non habent animum perpetuo
hic habitandi seu figendi domicilium, prout re-
quirat *Constitutio n. 2172.*

§. 9. Non impedit animum perpetuo alicu- 2184.
bi habitandi, quod quis ita sit animo compara-
tus, ut aliud migraret, si promotio, officium,
casus improvisus, necessitas familiarum ed voca-
ret, uti cum communi *Sanch. in Desal. l. 4. c.*
39. n. 20. Less. in Auct. v. Ordines sacri cal. 1.
Laym. l. 5. t. 9. c. 9. n. 10. Gob. 292. Si tamen
prudenter prævideret se ex tali causa aliud abitu-
rum, tum animum non conquiesceret hic, sed
esset velut suspensus & ad interim expectans
motum, adeoque jurare non posset se vere &
realiter habere animum perpetuo ibi permanendi
quod tamen fieri postulat *Constitutio n. 2172.*

§. 10. In dubio, an quis habuerit animum 2185.
perpetuo alicubi habitandi communissima sen-
tentia cum *Barb. n. 28. & Gob. n. 298.* dicit, si
habitavit ultra decennium, præsumi talem ani-
mum habuisse, quod *Constitutio* non repro-
bat, attamen, secundum dicta, debet nunc ju-
rare *severe & realiter animum hujusmodi habere.*

§. 11. *Avers. supra, Engel l. 1. tit. 11. n. 31.*

VUUU

&

& alii cum *Busenb.* *Suprà* rectè dicunt contra *Barb. n. 1.* & alios, quòd ordinatus uno Ordine ab Episcopo originis, possit alium Ordinem suscipere ab Episcopo domicilii, & iterum alium ab Episcopo Beneficii, quia respectivè ad Ordines suscipiendos est verus subditus singulorum, nemo autem indiget dimissoriis ad suum Episcopum: neque id improbat relata Constitutio, sed quantum attinet ad Episcopum Beneficii, ad summam vult ad hunc adferri testimoniales, secundum dicta n. 2167. Hoc tamen statuitur in *Trid. sess. 14. De Res. quoad Ordines*, c. 1. ut si quis, v. g. ab Episcopo originis sit prohibitus promoveri ad superiores Ordines, vel suspensus, non possit ab alio Episcopo petere alium Ordinem, nisi prior Episcopus consenserit, vel Papa rehabilitaverit post cognitam causam.

2186. §. 12. Ex dictis solvitur sequens casus: Titius origine Leodiensis venit Coloniam cum Cajo filio, animo hic perpetuò habitandi, & acquirit domicilium, quo durante Cajus tonsuratur Colonia: Titius & Cajo Colonia relicta redeunt Leodium: Cajo nunc petit Colonia superiores Ordines. *Quæritur, an hic possint ei dari. Videtur posse, quia per Tonsuram factus est Clericus ecclesie Coloniensis, & manet Clericus, sed nullus alterius ecclesie præterquam Coloniensis, ergo cum Ordinarius Coloniensis ordinare possit omnes Clericos suæ ecclesie, poterit ordinare Cajum. Respondeo non posse, quia (sive jam nominari possit Clericus Coloniensis sive non) re ipsa non est subiectus Ordinario Coloniensi, non ratione originis vel Beneficii, uti supponitur, nec ratione domicilii, nam illud jam amisit, uti certum est,*
ergo

ergo etiam amisit subjectionem requisitam ad hoc, ut hic ordinari possit, sicuti si Cajus nunquam hic habuisset domicilium, sed antehac habuisset Beneficium, vi cuius fuisset subiectus, & tum etiam hic ordinatus Subdiaconus, ac consequenter adscriptus alicui ecclesie Colonienfi, si Beneficium illud hoc anno resignasset, quamvis factus esset Subdiaconus Colonienfis, jam non posset Colonie sine dimissoriis ordinari Diaconus, licet afferret titulum patrimonii vel alterius Beneficii obtenti Leodii, quia nempe amisisset hic subjectionem requisitam, ergo similiter in nostro casu.

§. 13. Quod dicitur n. 2174. Episcopum 2187.
 posse ordinare suum familiarem alienae Dicecesis subditum, non intelligitur de Episcopo Nulatenfi, sive ordinato titulo ecclesie in partibus infidelium, nam *Trid. sess. 14. c. 2. De Ref. circa Ordines* id prohibet his verbis: *Nemo Episcoporum, qui Titulares vocantur, etiamsi in loco nullius Dicecesis, etiam exempto, aut aliquo Monasterio cuiusvis Ordinis resederint aut moram traxerint, vigore cuiusvis privilegii sibi de promovendo quoscunque ad se venientes pro tempore concessi, alterius subditum, etiam praetextu familiaritatis, continua commensalitatatis suae, absque sui proprii Praelati expresso consensu aut litteris dimissoriis ad aliquos sacros aut minores Ordines vel primam Tonsuram promoveri seu ordinare valeat: contraveniens &c.* De caetero notat *Delb. supra f. 7. n. 25.* ad titulum familiaritatis sufficere, si tertius annus sit inceptus: & addit n. 27. cum *Sanch. & aliis idem posse facere Episcopum cum famulo sui familiaris, quia etiam ille est familiaris Episcopi, si reliqua adsint, quae Constitutio supra requirit.*

§. 14.

2188. §. 14. Episcopus invitatus ad ordinandum subditos alienos & in aliena Diœcesi, potest alios aliunde generaliter dimissos hîc ordinare sine speciali licentia Episcopi hujus alienæ Diœcesis, uti habet declaratio Cardinalium apud *Sanch.* in Conf. l. 7. c. 1. d. 20. n. 35. adest enim, & in hoc casu sufficit tacita licentia Episcopi Diœcesani, *Sanch. Turr. Dian. Delb. s. 5. Dicast.* n. 232. Et idem est de subditis Episcopi invitati, qui non indigent dimissorialibus ad se ipsum. Quid autem posset, si dimissoria alienorum haberent, à quocumque in propria Diœcesi residente vel ordinante, dicitur n. 2246.

2189. §. 15. Huc spectat resolutio sequentium dubiorum. In Diœcesi, v. g. Monasteriensi statutum est, ut omnes majoribus Ordinibus initiandi prius obierint Exercitia spiritualia per octo continuos dies: id autem statutum non est in Diœcesi, v. g. Hildesienfi. *Queritur* 1. An Episcopus Hildesienfis existens in Diœcesi Monasteriensi, & cum hujus Episcopi facultate hîc ordinans possit aliquos ordinare non præmissis illis spiritualibus Exercitiis. 2. An Episcopus Hildesienfis celebrans Missas vel ordinans Monasterii debeat aut possit sequi rituale seu Pontificale, vel Monasteriense, vel Hildesienfe, vel Romanum. 3. An idem Episcopus Hildesienfis consecrans ecclesiam in Diœcesi Monasteriensi possit ecclesiæ consecratæ concedere Indulgentias. *Respondeo ad 1.* Si ordinet subditos Monasterienses, hi præmittere debent Exercitia quia statutum Episcopi Monasteriensis tangit hos in persona tanquam subditos, tum saltem, quando etiam isto loco ordinantur. Hildesienfes ordinari possunt sine Exercitiis, quia statutum illud non

non tangit hos utpote non subditos : Et sic praxis habet, ut aliunde dimissi ordinentur, dummodo habeant illa, quæ requiruntur in Diœcesi sua, è qua dimittuntur, licet desit aliquid, quod requiritur in Diœcesi, in qua ordinantur. *Ad 2.* Potest sequi rituale Monasteriense, quia licitum, imò convenientius est se accommodare ritui loci. Potest sequi etiam Romanum, quia Romana ecclesia est quasi matrix, cui se conformare possunt reliquæ. Potest etiam sequi Hildesienſe, quia dans licentiam facit potestatem, ut in illis, quæ ipsum Ordinantem concernunt, operetur eo modo, atque si esset apud suam ecclesiam, non enim potest præsumi, quòd velit obligare ad discendos ex tempore ritus hujus ecclesiæ alienæ : Et sic Græci græcè celebrant etiam in Latio : item peregrinus Sacerdos ubique legere potest Missas secundùm ritum, formam & directorium suæ ecclesiæ, à qua abest. *Ad 3.* Potest, quia Episcopus Monasteriense committens, etiam committit potestatem concedendi Indulgentias, vult enim ab ipso observari Rubricas Pontificalis, quæ expressè mandant in fine promulgari Indulgentias : imò suppositâ facultate Episcopi, ut alius consecret ecclesiam in sua Diœcesi, jus ipsum in Pontificali expressum tribuit consecranti potestatem concedendi Indulgentias.

§. 16. Quod Abbates attinet, *Trid. sess. 23. c. 2196*
 10. de Ref. sic statuit : *Abbatibus ac aliis quibuscunque, quantumvis exemptis, non liceat imposterum intra fines alicujus Diœcesis existentibus, etiamsi nullius Diœcesis vel exempti esse dicantur, cuiquam, qui Regularis subditus sibi non sit, Tonsurâ vel Minores Ordines conferre. Deinde Synod. Colon. anni 1662. de Sa-*
 cram.

eram. Ordinis c. 1. §. 9. refert hoc Decretum, de cujus fide non est dubitandum, inquit Gob. num. 328.

Sacra Congregatio Eminentissimorum Cardinalium Concilii Tridentini interpretum, utraque parte informante, ore & scriptis, & rationibus hinc inde deductis, mature examinatis, inhaerendo decisioni Rota Romanae sub die 27. Aprilis 1592. coram bon. mem. Cardinale Seraphino de ordine fel. rec. Clementis VIII. factae, nec non declarationibus ejusdem sacrae Congregationis dictae decisioni conformibus subsequutis, censuit, improbatâ opinione contrariâ, Abbates Regulares benedictos Congregationis Cassinensis, seu alterius Congregationis, vel Ordinis, aut Instituti, habentes etiam jura Episcopalia, seu quasi Episcopalia, usumque Mitrae, Baculi, & benedicendi, ac facultatem primam Tonsuram, & minores Ordines conferendi, non posse dictam primam Tonsuram, vel alios Ordines minores, nisi suis subditis Regularibus conferre, non autem Regularibus alterius Congregationis, Ordinis, vel Instituti, etiamsi habeant literas dimissoriales suorum Superiorum Regularium, & consensum Ordinariorum, intra quorum Dicesum fines ipsi Regulares ordinandi existunt. Et multo minus personis secularibus etiam habentibus literas dimissoriales à suis Ordinariis. Ac propterea inhibuit Archiepiscopis, Episcopis, & aliis Praelatis inferioribus tam secularibus quam Regularibus, ut in futurum concedere non audeant supradictas literas dimissorias hujusmodi Abbatibus directas, nec ab istis recipere: quod si secus fiat, tam concedentes, quam ordinantes à Collatione Ordinum suspensi remaneant, praeter alias poenas arbitrio ejusdem Congregationis reservatas. Quam declarationem Sanctissimus D. N. die 17. Januarii 1642. ad se delatam approbavit, & inviolabiliter observari iussit.

§. 17. Si Abbas conferat Tonsuram vel Minores seculari vel alteri Regulari ad se dimisso, Laym. Asc. Tamb. & alii cum Gob. à n. 330. putant ejusmodi Ordinationem fore validam, quia Trid. tantum dicit, non liceat: & pro hoc refertur declaratio Congregationis apud Castrop. pu. 14. n. 15. qui consentit. Sed Suar. & alii dicunt fore invalidam, quia Abbas de se non habet eam potestatem, cum non habeat characterem episcopalem, vi cuius fit ordinarius Minister Ordinum, sed tantum habet per concessionem Papæ, cuius præscripti termini exceduntur, ergo etiam exceditur potestas: & in Declaratione antè relata dicitur vales Abbates hoc non posse: Id saltem absolutè dicendum est, si Abbas ordinet non subditum aut non sibi subiectum, Ordinationem esse irritam, quia caret potestate ordinariâ, nec aliunde ipsi est commissa ad talem. E contra tamen si Episcopus ordinet non subditum, valebit Ordo, quia habet potestatem ordinariam ex vi Ordinis sui, quæ stat sine jurisdictione, sine qua tamen prohibetur exercere actum sui characteris circa non subditum, Aversa q. 3. s. 6. Delb. supra s. 7. n. 1. Plura de titulo Ordinationis, item de testimonialibus, commendatitiis, dimissoriis, addentur ad dubium sequens, ubi etiam à num. 2235. deciderur, an Abbates vel Superiores regulares dare possint dimissorias suis subditis secularibus vel saltem Regularibus.

Q. 320. A quo Episcopo ordinari possint vel debeant Religiosi. R. §. 1. Secundùm dicta. n. 2190. Abbates possunt suis subditis Regularibus conferre Tonsuram & Minores, sed Ordines Maiores, per se loquendo, peti debeant ab Episcopo loci,

loci, in quo est Monasterium, uti habet communis cum Barb. De Off. Episc. alleg. 4. à n. 60. qui addit, si habitent in loco nullius Diœcesis, debere ordinari ab Episcopo viciniore. Circa hoc Gallem. ad Trid. sess. 23. c. 8. de Ref. refert sequentem declarationem. Greg. XIII. statuit, ut Regulares suscipiant Ordines sacros ab Episcopis, in quorum Diœcesi sunt Monasteria, in quibus tunc degunt, vel dimissorias ab eis accipiant. Nec refert quòd fortè sint Regulares exempti à jurisdictione Episcopi, cui non licet ordinare nisi subditum, nam quoad hoc possunt Superiores Regulares subditos suos subicere Episcopis, cum sit in ipsorum favorem, uti cum communi Sanch. in Conf. l. 7. c. 1. dub. 20. n. 44. An autem Regulares debeant ab Episcopis petere dimissorias, dicitur à n. 2236.

2193. §. 2. Si Superior subditum Religiosum à proprio Episcopo rejectum transtulerit ad Monasterium alterius Diœcesis, ut ab hoc Episcopo statim ordinetur, Riccius dicit peccari & incurri pœnas, videturque consentire Gob. n. 420. quia nemini debet fraus sua prodesse, in hoc autem est fraus, uti in simili colligitur ex dicendis n. 2236. Putat etiam Asc. Tamb. talem Superiorem peccare, si suorum Ordinationem differat deditâ operâ usque ad mortem vel absentiam sui Diœcesani, nisi hic fortè esset nimis morosus & rigidus, sed Gob. non agnoscit in hoc causam gravis noxæ, quia tales Prælati utuntur jure suo.

2194. §. 3. Quod Societatem JESU attinet, ap-pono hic, quæ prodiêrunt Romæ typis Rev. Cameræ Apostolicæ anno 1695. Superiorum permissu: Et hæc uno loco pono omnia verbotenus, ut hæc remittere possim aliunde. De-

Decreta Sanctissimi, suarumve Congregationum,
in causis infrascriptis Societatis JESU.

Beatissime Pater,

Societas JESU ex Sedis Apostolicæ benignitate à sæculo & ultra utitur privilegio, quod Sanct. Mem. Greg. XIII. eidem Societati concessit in sua Constit. 77., Bullarii Rom. Tom. 2. die 22. Sept. 1582., ut nimirum ejusdem Societatis Religiosi præviâ suorum Superiorum facultate, ad quoscumque tam minores quam Sacros Ordines promoveri valeant à quolibet Episcopo & Antistite gratiam & communionem dictæ S. Sedis habente absque ulla functione, inquisitione de idoneitate aliisque requisitis, & signanter absque ulla interstitiorum observatione, in tribus Dominicis vel aliis festis diebus etiam continuis. Quod indultum Greg. XIV. & Paulus V. sanct. mem. cum cæteris eidem Societati à summis Pontificibus antea concessis planè confirmârunt. Quoniam verò die 14. Decemb. 1693. Congregatio particularis à Sanctitate vestra deputata decretum edidit super moderatione indultorum suscipiendi Ordines extra tempora à jure statuta, quamvis dicta Societas nec explicitè nec implicitè videatur in eodem decreto comprehensa, nihilominus ad omnem hæsitationem, quæ contingere posset, removendam, Thyrsus Gonzalez Præpositus Generalis ejusdem Societatis humillimè supplicat S. V., ut dignetur declarare dispositionem præfati decreti nullatenus involvere dictam Societatem: Quod sperat &c. Quam Deus &c.

Tom. VII.

XXXX

Comme

Commissio Ssmi ad Relationem Illustriss. & Reverendiss. Dom. Secretarii memorialium.

Ad Dominum vices-gerentem cum Sanctissimo.

Carolus Augustinus Fabronus,

D E C R E T U M

Sanctissimi D. N. Innocentii Papæ XII., referente Illustriss. & Reverendiss. Dom. Episcopo Interamnenfi vices-gerente, die 17. Aug. 1695.

Facto verbo cum Sanctissimo D. N., Sanctitas sua præviâ declaratione, quod in decreto de sacris Ordinationibus edito die 14. Decemb. 1693. non comprehendantur Clerici Societatis JESU, specialiter & expressè mandavit in eis ad Ordines promovendis servari Constitutionem Greg XIII., quæ incipit, *Pium & utile*, datam 22. Sept. 1582.

Sperellus Episcopus Interamnenfis vices-gerens.

Gregorius Papa XIII. ad futuram rei memoriam.

Pium & utile Societatis JESU Institutum non patitur certa quædam ab iis, qui sub ejus vexillo & disciplina salutari militant, obiri, quæ in Sacris ineundis generaliter præscribuntur:

§. I. Quocirca cum dictæ Societatis ac disciplinæ alumni nulli Ecclesiæ nullive loco certo mancipati sint, ut ibi permaneant, sed veluti viatores omni tempore parati expectantesque diem & horam, quâ vel ad extremas orbis regiones, cum venit usus, emittantur, ubi quisque pro captu suo & juxta datam sibi à Domino sapientiâ sese in vinea Domini excolenda exerceat,

ceat, ejusque rei causâ Fel. Record. Paulus Pa-
pa III. Præposito ejusdem Societatis concessis-
sit, ut idoneos & comprobatos ab ipsa Societa-
te quibuscumque mallet catholicis Antistiti-
bus & gratiam & communionem Sedis Apo-
stolicæ habentibus præsentare posset, qui illos
sic præsentatos absque ulla promissione vel
obligatione ad Ordines hujusmodi promo-
verent.

§. II. Nonnulli tamen Antistites post Conc.
Trid. decreta eos sic præsentatos prius in cu-
jusque tam Minorum quam sacrorum Ordi-
num hujusmodi, præscripto munere exercita-
tos, temporumque determinatorum post
susceptos præscriptum finem, antequam ad
Superiores Ordines ascendant, omnino ex-
spectandum, eosque eorundem Ordinum fun-
ctionibus chorique officiis plenè instructos, &
denique super eorundem vita, moribus, ætate
& natalibus ad Parochi inquisitionem aut aliâs
testimonium & certa alia requisita habenda ef-
se contendunt, quamvis nonnisi ad eosdem
Ordines suscipiendos numeris alioqui omni-
bus idonei dimittantur:

§. III. Nos his incommodis, quantum in
nobis est occurrere volentes, omnibus Episco-
pis & aliis Antistitibus præsentibus & futuris
in perpetuum præcipimus atque interdici-
mus, ne ab hujusmodi promovendis, qui licentiam
à Præposito Generali dictæ Societatis pro tem-
pore existentè, vel ab eo delegatis habuerint,
quicquam prædictorum requirant vel exigant,
sed ipsos etiam absque ulla functione in Ordini-
bus ipsis interstitiorumque ad illos susci-
piendos observationem, aut inquisitionem de-

cantu, officiis & ceremoniis ecclesiasticis idoneitate, proprii Ordinarii licentia & aliis in aliis requisitis ad Minores ac etiam extra tempora à jure statuta tribusque Dominicis aut aliis festis diebus etiam continuis ad Sacros, etiam Presbyteratus Ordines promoveant, ac si omnibus illis præditi essent, Nos enim illis Ordines omnes prædictos sic suscipiendi, ac prædictis Antistitibus eos ipsis conferendi facultatem tribuimus.

§. IV. Non obstantibus præmissis ac Constitutionibus & Ordinationibus Apostolicis cæterisque contrariis quibuscumque: presentis autem gratiæ communicationem omnibus aliis, etiam qui sua privilegia cum ipsa Societate copiosè participant participare poterunt quomodolibet in futurum, fieri omnino prohibemus. Cæterùm quia difficile esset præsentibus, quocumque illis opus erit, deferre,

§. V. Volumus, ut earundem præsentium transumptis manu Notarii publici subscriptis & sigillo personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ seu etiam dicti Præpositi munitis eadem prorsus fides in iudicio & extra illud adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si essent exhibitæ vel ostensæ.

Datum Tusculi sub annulo piscatoris die 22.

Sept. 1582. Pontificatus nostri anno XI.

Ordinationis Mechliniensis.

Archi-Episcopus Mechliniensis per libellum à Sanctissimo remissum oraculum S. Congregationis Conc. Trid. exquisivit super jura examinandi & ad Ordines promovendi Religiosos Societatis JESU, duplici dubio proposito:

Primum

Primum dubium. An Clerici Societatis JESU sacros Ordines ab Episcopo Mechliniensi suscipiendi, debeant se subicere examini, prout ceteri Regulares.

Die 5. Julii 1681. S. Congreg. Concilii respondit negativè, nisi adsit consuetudo in contrarium.

Secundum dubium. An Clerici Societatis JESU habitantes in Diocesi Mechliniensi Archi-Episcopo Ordinationem habente possint extra Diocesim Mechliniensem ordinari ab alio Episcopo in propria Diocesi.

Dicta die 5. Jul. 1681. & 8. Maji 1683. S. Congreg. respondit affirmativè.

Mechliniensis ministrations Ss. Eucharistiæ Sacramenti.

2195.

Conquerentibus nonnullis Parochis & dubium infra scriptum proponentibus in S. Congregatione Conc. Trid.,

An PP. Societatis JESU alique Regulares possint ministrare Ss. Eucharistiæ Sacramentum personis sæcularibus à Dominica Palmarum usque & per totam Dominicam in Albis.

Die 31. Januarii 1682. S. Congreg. respondit affirmativè, excepto die Paschatis, ita tamen, ut sæculares sumentes Eucharistiam in Ecclesiis Regularium in aliis diebus à Dominica Palmarum ad Dominicam in Albis inclusivè non satisfaciant præcepto Ecclesiastico.

Sicula seu Mazzarien. dimissionis.

Ambrosius Massa Siculus è Societate à Provinciali dimissus anno 1634. de injusta dimissione ad Præpositum Generalem reclamavit, Societatem repetere contendens; sed dimissionis actu à Generali confirmato, causam reingressus

2196.

gressus introduxit coram S. Congregatione Episcoporum & Regularium, quæ auditis Patribus dictoque Massâ, acerrimè informantibus, rescripsit primò, *Acquiescat in Domino.*

Eo tamen non acquiescente novamque Audientiam obtinente, secundum rescriptum à S. Congreg. prodiit, *Acquiescat omnino.*

Omnem movit lapidem Massa, ut tertio audiretur, quo ex mira S. Congregationis benignitate impetrato, tertium quoque rescriptum emanavit: sic igitur firmatâ dimissionis validitate ejusdem S. Congregationis judicium Inn. X. sanctæ memoriæ die 27. Apr. 1648. constanter approbavit & perpetuum Ambrosio Massæ silentium indixit.

Neapolitana Remotionis.

Remotionem NN. Religioso Societatis JESU à quodam Collegio detrectante, nec ad consuetum obedientiæ nuntium se ad alterum Collegium transferente, imò ad S. Congreg. Episcoporum & Regularium supplici oblato libello recurrente, ut in Collegio sibi placito tuenda valetudinis gratiâ immorari liceret,

Die 27. Junii 1692. S. Congreg. rescripsit: *Pareat omnino.*

Limana Ejectionis.

Archi Episcopus Limanus in Indiis petiit declarari à S. Congreg. Conc. Trid.,

An Patres Societatis JESU in sacris Constituti juxta indulgèntia & privilegia ejusdem Ordinis, & postea dimissi seu ejecti absque patrimonio aut Beneficii ecclesiastici assignatione ad propriam sustentationem competente juxta Conc. Trid. Constitutionem sess. 25. De Ref. c. 2. habeantur ut suspensi ab executione præ-

fato-

fatorum Ordinum: & quatenus non sunt suspensi, an Religio illis teneatur providere de honesto victu, saltem in reddito 40. aureorum, donec sufficiens Beneficium fuerint assecuti.

Die 18. Febr. 1662. S. Congreg. respondit, Religiosos Societatis post tria vota simplicia dumtaxat, vigore privilegiorum ejusdem Societatis dimissos, non comprehendi in Constit. Urb. VIII. de apostatis & ejectis. Quoad reliqua nihil innovandum.

Gerunden. Patrimonii.

Martinianus Battle Gerundienfis, Sacerdos pauper, è Societate dimissus, ne cum Ordinis dedecore mendicare cogeretur, supplicem libellum obtulit sacre Congreg. Conc. Trid., instans ut sibi provideretur de annuo reddito 40 aureorum ex bonis Religionis, unde propositum fuit dubium,

An secundum ea, quæ proponuntur, oratori provideri debeat de dicto annuo reddito super bonis Religionis.

Die 4. Junii 1672. S. Congreg. per pensis deductis, tum pro parte Oratoris, tum pro parte Religionis, respondit, *Nihil esse innovandum.*

Panormitana prætense congruæ.

Dominus Georgius Vaccarinus Sacerdos Siculus quæstionem hanc de alimentis Sacerdoti pauperi è Societate dimisso præstandis reassumpfit, & congruam 40 aureorum sibi assignari de bonis Societatis, tum voce tum scripto acriter institit, sed Societate Sanctissimum rogante pro discussione quæstionis, quoad personam Vaccarini dumtaxat, non autem in abstracto, Sanctitas sua auditâ relatione sibi factâ de speciali ejus commissione ab Illustris. & Re-

verendiss. D. Raynutio Pallavicino ejusdem S. Congreg. Secretario die 2. Decemb. 1694. mandavit, ut suspensâ propositione in abstracto, idem dubium proponeretur in concreto tantum ac in casu particulari dimissionis Sacerdotis Georgii Vaccarini; nec ultra esse innovandum, ne fiat in Societate JESU turbatio ac status ejusdem immutatio. Itaque duplici dubio proposito:

1. An Georgio Vaccarino ordinato Sacerdoti ad titulum paupertatis in Societate JESU & deinde ab ea demisso debeat congrua portio saltem aureorum 40. annuorum. 2. An eidem sint subministranda alimenta & sumptus litis. Sacra Congr. ita rescripsit. Die 28. Maji 1695. S. Congreg. Eminentiss. S. R. E. Cardinalium Conc. Trid. Interpretum, juribus ab utraque parte deductis maturè perpensis, ad utramque respondit Negative.

G. Cardin. Mariscottus Pro-Præfectus.

Rayn. Pallavicinus Secretarius.

Et factâ de præmissis, ab eadem Illustriss. & Reverendiss. D. Pallavicino Secretario relatione Sanctissimo, die 4 Junii 1695., Sanctitas sua favorabilem Societati sententiam sacre Congreg. approbavit, & mandavit Vaccarinum *Non esse amplius audiendum, ac imposterum nihil innovandum.*

Repetitis verò per D. Vaccarinum precibus coram Sanctissimo in audientia publica, eoque instante causam committi de voto Rotæ, Sanctitas sua die 16. Julii 1695. denuo referente eodem Illustriss. & Reverendiss. D. Pallavicino Secretario & speciali commissione sibi factâ stetit in decretis 4. Junii prædicti.

Et

Et cum rursus die 27. ejusdem mensis Julii alium supplicem libellum in publica audientia Vaccarinus Sanctissimo obtulisset, petens sibi & cæteris Sacerdotibus è Societate dimissis alimenta præstari, sub prætextu novæ scripturæ repertæ obligationem præstationis hujusmodi inducentis; quæ tamen scriptura satis antiqua est, sæpe examinata, in antecedentibus judiciis reproducta, recens recocta floccique semper ex pluribus solidisque rationibus à S. Congregatione habita, Sanctitas sua rescripsit, *Acquiescat.*

Q. 321. *An & à quo ordinari possint Novitii* 2197.
Ordinum Religiosorum. R. §. 1. Novitii ordinari possunt, si habeant aliàs requisita: quod enim S. Greg. l. 8. Epist. 23. de admittis ad Religionem dicit, priusquam biennium in conversione compleant, nullo modo audeant tonsurare, rectè cum aliis explicat *Sanch. in Decal. l. 6. c. 10. n. 19.* sensum esse, quòd, ubi consuetudo est biennii pro Novitiatu, non debeant ante hoc completum admitti ad tonsuram monachalem sive ad statum professionis. *Dixi*, si habeant aliàs requisita, inter quæ pro majore Ordine est titulus congruæ sustentationis, secundùm dicenda à n. 2268. titulum autem *paupertatis* non habent Novitii, cum Ordo illos ad professionem vel vota Religionis necdum admiserit, nec illos stabiliter acceptarit, nec se obligarit ad eos alendos: Hinc *Aversa* q. 3. l. 10. *Delbene* De immun. eccles. c. 12. dub. 3. l. 8. n. 9. *Barb.* De off. Episc. alleg. 7. n. 31. notant Novitios à *Pio V.* prohiberi suscipere majores Ordines ante professionem, nisi aliunde haberent titulum.

2198.

§. 2. Quamvis secundum dicta n. 2190. Ab-
bates possint Regularibus sibi subditis confer-
re Tonsuram & Minores, tamen dubitatur, an
etiam Novitius: negant *Nav. Rodrig. Henriq.
Barb. Jordan. A. Tambur. & alii cum Castrop.* pu.
14. n. 6. quia non sunt subiecti Prælati, nisi
quoad illa, quæ spectant ad probationem, ad
quam non spectat subiectio quoad Ordines,
uti cum communi *Sanch.* in Decal. l. 6. c. 10. n.
22. E contra posse affirmant *Suar. Pirinch, Gob.*
n. 324. eò quòd Novitii in favorabilibus ve-
niant nomine regularium, & gaudeant privi-
legiis Ordinis, in quo sunt, secundum dicenda
n. 2237. debentque censeri Abbati suo magis
quàm Episcopo esse subiecti. Utraque opinio
est probabilis.

2199.

§. 3. Major difficultas est, à quo Episcopo
Novitius Majore Ordine esset initiandus: *Suar.
Henriq. & alii* putant ab Episcopo suæ originis
vel prioris sui domicilii, quia cum ingressus sit
non animo perpetuò ibi habitandi, sed tantum
experiendæ Regulæ per unum vel duos annos,
non videtur acquirere domicilium in loco No-
vitiatus, & in hanc sententiam inclinat etiam
Barb. De off Ep. alleg. 4. n. 63. E contra *Sanch.*
suprà n. 21. & l. 4. c. 39. n. 20. *Castrop.* cr. 16,
disp. 1. pu. 11. n. 8. *Delb.* n. 7. putant in loco
Novitiatus statim acquiri domicilium, adeoque
posse ordinari ab Episcopo hujus loci, quia,
quantum est de se, habet animum ibi perpetuò
permanendi, saltem apud religiosos, qui pro-
fessionem loci faciunt: Cui animo, secundum
dicta hic. n. 2184. non obstat, si fortè per acci-
dens eum casus vel causa aliò vocet. Etiam
utraque hæc opinio est probabilis. An autem

Præ-

Prælati licentia requiratur, ut Novitius ordina-
ri possit; item an Prælati ei possit dare dimis-
sorias: denique an etiam Novitius Societatis
JESU gaudeat illis privilegiis, de quibus n.
2194. dictum est, colligetur ex dicendis n. 2237.

Q. 322 Quid notandum sit circa suppletionem 2200.
Ordinum vel rituum in Ordinatione omissorum. R.

§. 1. Universim circa suppletionem notant AA.
cum Avers. q. 2. sect. 13. & Gob. tr. 8. à n. 231.
seqq. 1. quando postea suppletur aliquis actus,
debent iterari forma & orationes annexæ illi
actui; & si pars formæ sit omissa, debet tota re-
peti 2. Si certum sit ordinem vel caeremoniam
notabilem esse omissam, debet, si fieri potest,
suppleri ab eodem Episcopo, qui ceteros ritus
adhibuit, & per se loquendo eo tempore, quo
confertur talis Ordo, nisi excuset ratio infam-
iæ, scandali aut alterius extrinseci gravis in-
comodi: hinc notat Avers. quando defectus fuit
occultus, occultè esse supplendum ad vitan-
dum scandalum & turbationem aliorum: pu-
tat tamen semper suppleri debere in aliquo ex
diebus pro collatione Ordinum designatis, eò
quòd ita præscribat Cap. presbyter, De Sacram.
non iterandis. 3. Si ob solum dubium sub con-
ditione iteretur Ordo vel caeremonia, potest
iterari à quovis Episcopo, quovis die, in priva-
to sacello, & quidem uno eodemque die omnes
simul tam majores quàm minores Ordines ei-
dem conferri possunt, nec necessariò adhiben-
dæ sunt solennitates ordinariæ, præter proba-
biliter necessarias ad valorem.

§. 2. Si in Collatione Ordinis omissus sit ri- 2201,
tus notabilis, v. g. in collatione Presbyterii un-
ctio manuum, quamvis Ordinatio sit valida,
ut

ut

ut certum videtur contra *Hostium*, quem refert *Avers.* l. 8. tamen unctio illa est supplenda sub mortali ante ministerium in tali Ordine, *Sanch.* in Conf. l. 7. c. 1. dub. 13. *Gob.* à n. 226.

2202. §. 3. Notat *Carden.* in 2. crisi diff. 2 n. 513. damnatam non esse sententiam *Granadi*, quod quando est opinio probabilis, licet minus cura, circa valorem suscepti Diaconatus, Subdiaconatus & minorum Ordinum, non sit opus talem Ordinem iterum suscipere sub conditione, quamvis hoc debeat fieri in Ordine Presbyteratus & Episcopatus secundum dicta n. 2146. Et disparitas hic est, quia Presbyteratus supplet omnia, quæ fortè deessent ex illis aliis Ordinibus, neque ideo patietur notabile damnum vel Ecclesia vel salus fidelium, neque ullum Sacramentum per hoc exponetur periculo nullitatis, *Gob.* n. 191. citans alios.

2203. §. 4. Ex dictis colligitur, quid dicendum fuerit de hoc casu. Titius ad Subdiaconatum accedens intendit non obligari voto Castitatis perpetuæ: non multo tempore post, facti poenitens, exercuit actum Subdiaconatus: postmodum rite ordinatus est Diaconus & Presbyter: incepit postea dubitare, an accedens ad Subdiaconatum non habuisset intentionem illum re ipsâ non suscipiendi. *Querebatur* 1. an deberet reordinari Subdiaconus. 2. An ob exercitum actum Subdiaconatus ita suscepti non incurrisset suspensionem vel irregularitatem. *Respondi ad* 1. Non esse reordinandum Subdiaconum, 1. quia præsumptio est pro valore actus. 2. Cum Titius hætenus non dubitavit de valore; imò non multò post susceptum Subdiaconatum exercuerit actum illius, ab initio supposuit esse vali-

validè susceptum , ergo est quædam possessio certa pro valore, à qua non deiecit dubiū nunc superveniens , quod censeri debet esse imprudens. 3. Quamvis fortè Subdiaconatus validus non fuisset, Presbyteratus nunc supplet : si tamen sciretur Subdiaconatum non esse validè susceptum , per se loquendo , esset obligatio supplendi , uti antè dictum est *Respond. ad 2.* Non incurrisse , quia in dubio non censentur contractæ tales pœnæ (excepto dubio de homicidio) uti habet communissima , & latè *Sanch. in Decal. l. 1. c. 10.* , hic autem ad summum est dubium , an suspensio & irregularitas sit contracta , uti patet ex *Resp. ad 1.* Et ita mecum senserunt quoad omnia alii 4. Doctores hujus Universitatis.

§. 5. Si per traditionem calicis & patenæ col-
lata sit potestas consecrandi, sed aliquid essentialè neglectum sit in secunda impositione manuum Episcopi, talis ordinatus invalidè absol-
veret pœnitentes , uti patet, & uti probabilius docet *Avers. q. 2. f. 8. §. ult.* etiam invalidè ministraret extremam Unctionem. Quamvis autem validè consecrare posset , nam jam antea validè consecravit cum Episcopo, attamen postea illicitè Missam legeret ante suppletionem illius secundæ impositionis manuum , quia necdum est completè Sacerdos , cui soli Ecclesia concedit Missas legere. Hæc autem suppletio impositionis manuum potest fieri sola , neque opus est ideo repetere traditionem calicis & patenæ, quia potestas in Corpus Christi verum est independens à potestate in Corpus Christi mysticum. E contrà si in traditione calicis & patenæ neglectum esset aliquid essentialè ,
quam-

2204.

quamvis in secunda impositione manuum nihil esset neglectum, deberet repeti etiam secunda manuum impositio, quia potestas in Corpus Christi mysticum supponit prius adesse potestatem in Corpus Christi verum, quæ hic non adfuit, *Avers. f. 13.*

2205. §. 6. Si aliquis esset ordinatus Sacerdos per traditionem unius tantum speciei, ut si in calice non fuisset vinum secundum dicta. n. 2151, deberet Ordinatio omnino ex integro repeti saltem sub conditione, quia merito dubitum est, an quis validè ordinari possit ad consecrandum solum Christi Corpus & non Sanguinem, *Avers. f. 8. §. Sed de facto, & pluribus f. 13.*

2206. Q. 323. Quid præterea notandum sit circa Ordinationem & Ordines. *R. §. 1. Secundum dicta l. 6. p. 1. n. 93. Episcopus peccat mortaliter, si consecrat alium Episcopum, vel alicui conferat Ordinem in mortali: sed secundum dicta ibidem n. 96. non peccat mortaliter, si in mortali conferat Tonsuram vel benedicat chrisma &c.*

2207. §. 2. Omitto hic multa alia, quæ potius ad Scholasticam pertinent, & tantum paucis insinuo, si forte opus esset aliquem de illis scire, ac remitto ad authores, qui quæstiones illas fuisse discutunt in utramque partem: 1. Sacramentum Ordinis institutum est partim antè partim post Resurrectionem, nam Sacerdotium, quoad primam partem consecrandi, est institutum in ultima cœna, *Lucæ. 22. v. 19. Hoc facite &c.* Quoad alteram potestatem absolvendi poenitentes, videtur institutum *Joannis 20. v. 23. Quorum remisistis peccata &c.* Episcopatum putant aliqui institutum *Joan. 21. v. 18. quando dixit Petro, Pasce oves meas, sed Avers. q. 2. f. 10.*

pro

probabiliter dicit institutum cum Sacerdotio. Et dicendum videtur Ordines alios, utpote tendentes ad Sacerdotium, esse institutos quando data est prima potestas Sacerdotii. Sacerdotes autem & Episcopos nunc non immediatè à Christo sed per Papam habere jurisdictionem, dixi hic à n. 1550. & consentiunt *S. Th.* aliique communissimè cum *Avers.* l. 12.

2. Prima Tonsura non est Ordo, sed sicuti ^{2208.} habitus & tonsura tantùm disponit ad religiosum statum, ita prima Tonsura ad Ordines, *Avers.* q. 1. l. 5. *Dicast.* à n. 18. Quando autem vocatur Ordo clericatus, sensus est, quòd sit nota, per quàm quis ex ordine laicorum evehitur ad ordinem seu statum Clericorum. Nec officium cantoris seu psalmistæ est Ordo, uti nec officium fossarii, id est, egerentis fossam pro sepeliendo mortuo, cum Pontificalia de eorum Ordinatione non agant, sed tantùm extrinsecè deputentur, uti choraulæ, organæ, custodes, campanistæ, *Dicast.* à n. 21. Probabilius est autem quatuor Minores esse vera Sacramenta, de quibus etiam Pontificalia præscribunt speciales Ordinationes, *Avers.* l. 4. *Dicast.* à n. 96. *Ill.* n. 22. Similiter Subdiaconatus & Diaconatus, *Avers.* l. 3. *Dicast.* à n. 74. Diaconatum & Presbyteratum esse diversos Ordines, probat *Petavius* post t. 4. De Incarn. in append. tom. 3. De Hierarch. eccles. l. 1. c. 10.

3. Episcopatus est Ordo & Sacramentum, ^{2209.} *Avers.* q. 1. l. 6. *Dicast.* à n. 28. & 67. Et probabilis est Presbyteratum & Episcopatum esse duos distinctos ordines, quamvis Episcopatus supponat & quasi includat Presbyteratum, cuius est perfectio, *Petav.* supra c. 1. & seqq. item
1. 2.

- l. 2. toto. *Avers.* f. 7. *Illf.* n. 18. Chori-Episcopatus, ut vocant, Archidiaconatus, Archiepiscopatus, Patriarchatus, Primatus, Papatu, non significant Sacramentum vel Ordinem, sed potius dignitatem majorem & superioritatem officii ad regendos plures Christi fideles, *Avers.* q. 1. f. 8. *Dicast.* à n. 43.
2210. 4. Quamvis Sacerdotium valeat sine præsuppositis aliis Ordinibus, tamen Episcopatus non valeret si non supponeretur susceptum esse Sacerdotium, *Avers.* q. 1. f. 9.
2211. 5. In quolibet Ordine imprimitur distinctus character, qui simul omnes per aggregationem faciunt unum characterem Ordinis, *Dicast.* à n. 210. & *Avers.* f. 7. speciatim id probat de Episcopatu.
2212. 6. Nulli non Sacerdoti potest committi collatio ullius Ordinis: probabilius tamen est Sacerdotem non Episcopum posse ex dispensatione Papæ validè Ordines conferre usque ad Diaconatum inclusivè, *Avers.* q. 3. f. 3. *Dicast.* à n. 236. *Illf.* num. 35. contra *Gonet* d. 3. num. 3. & Thomistas.
2213. 7. Mulier nequidem ex dispensatione Papæ est capax etiam solius primæ Tonsuræ, cum enim incapax sit omnis Ordinis, etiam incapax est specialis dispositionis ad Ordinem, *Avers.* f. 4. *Dicast.* à n. 286. *Gob.* n. 346. Nomina Presbyteræ, Diaconissæ &c. mulieres olim participabant à viris suis, qui erant Presbyteri vel Diaconi. Infantem esse capacem Ordinum, probat *Avers.* f. 5.

DUBIUM